

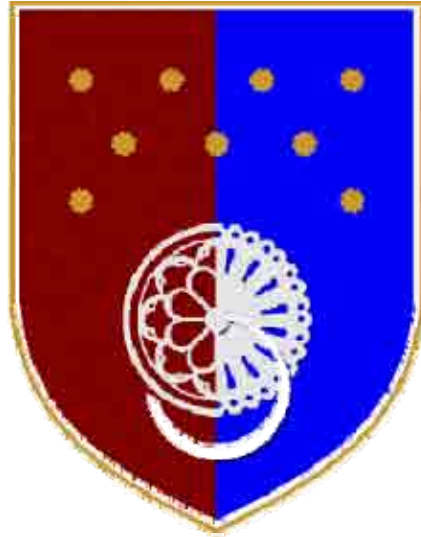
BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
KANTON SARAJEVO
ZAVOD ZA INFORMATIKU I STATISTIKU

Prilikom korištenja
podataka navesti izvor

STATISTIČKI GODIŠNJAK

KANTONA SARAJEVO

2007 GODINA

Godina: IX

Sarajevo, 2008.

SADRŽAJ

1.	PREDGOVOR.....	2
2.	LIČNA KARTA ZAVODA ZA INFRMATIKU I STATISTIKU..	3
3.	GEOGRAFSKI I METEOROLOŠKI PODACI -----	5
4.	REGISTAR -----	9
5.	STANOVNIŠTVO -----	13
6.	INVESTICIJE -----	16
7.	INDUSTRIJA -----	22
8.	POLJOPRIVREDA -----	24
9.	ŠUMARSTVO -----	29
10.	SAOBRAĆAJ / PROMET -----	30
11.	UNUTRAŠNJA / UNUTARNJA TRGOVINA-----	33
12.	UGOSTITELJSTVO -----	41
13.	TURIZAM -----	43
14.	ZAPOSLENOST, NEZAPOSLENOST I PLAĆE -----	47
15.	CIJENE I TROŠKOVI ŽIVOTA -----	51
16.	OBRAZOVANJE -----	55
17.	KULTURA I UMJETNOST -----	65
18.	SOCIJALNA ZAŠTITA / SKRIB -----	67
19.	PRAVOSUĐE -----	72

Predgovor

Zavod za informatiku i statistiku Kantona Sarajevo radi mjesečnu i godišnju publikaciju "Statistički bilten" Kantona Sarajevo, sa namjerom da upozna nadležne organe i institucije Kantona Sarajevo, kao i druge korisnike sa osnovnim statističkim podacima i pokazateljima iz oblasti ekonomskih i drugih kretanja na području Kantona Sarajevo.

Ova publikacija sadrži podatke koje prikuplja i obrađuje Zavod za informatiku i statistiku Kantona Sarajevo, koje dostavljaju izvještajne jedinice prema Programu statističkih istraživanja i njihovoj periodičnosti, a na osnovu Sporazuma sa Federalnim zavodom za statistiku broj: 01-05-1240/07 i 26-32-162/07 od 07.11. 2007. godine, o provođenju statističkih istraživanja na području Kantona Sarajevo, kao i dio podataka koje prikuplja i obrađuje Federalni zavod za statistiku od interesa za FBiH i Kantone. Federalni zavod za statistiku podatke mjesečno objavljuje u Biltenu pod nazivom: "Mjesečni statistički pregled Federacije Bosne i Hercegovine po kantonima".

Prezentirani su podaci za 2007. godinu iz oblast: geografski i meteorološki podaci, stanovništva, registra, investicija, industrije, poljoprivrede, šumarstva, saobraćaja, trgovine, ugostiteljstva, turizma, zaposlenosti i nezaposlenosti i plaća, indeksi cijena i troškova života, obrazovanja, kulture i umjetnosti, pravosuđa, socijalne zaštite.

Zavod za informatiku i statistiku Kantona Sarajevo u cilju poboljšanja kvaliteta ovog biltena sa zahvalnošću će primati eventualne primjedbe, prijedloge i sugestije .

Molimo korisnike ove publikacije da prilikom korištenja podataka navedu izvor.

ZAVODA ZA INFORMATIKU I STATISTIKU KANTONA SARAJEVO

- Adresa Reisa Džemaludina Čauševića br.1/III
- Telefon: direktor 387 (33) 562-268
- Telefon: pomoćnik direktora za statistiku 387 (33) 562-160
- Fax: 562-263
- e-mail: zis @ks.gov.ba
- broj uposlenika: 21

1. Kraći historijat Zavoda

Zavod za informatiku i statistiku Kantona Sarajevo datira još od prije 1979 godine, prvo kao Sektor za informatiku u Zavodu za ekonomsko planiranje i programiranje. U to vrijeme na čelu Zavoda za ekonomsko planiranje i programiranje bio je Husein Hadžialić dipl.ecc.

Nešto kasnije iste godine Zavod za ekonomsko planiranje i programiranje spaja se sa Urbanističkim zavodom i nastaje Zavod za planiranje razvoja grada Sarajeva. Na čelu tog Zavoda imenovan je Boro Poznanović dipl.građ.ing. Koju godinu kasnije na čelu tog Zavoda dolazi Midhat Aganović dipl.građ.ing.

Godine 1984 Sektor za informatiku, u sastavu Zavoda za planiranje razvoja grada, radi na projektu XIV Zimskih olimpijskih igara koje su održane u Sarajevu.

Godine 1985 iz okvira Zavoda za planiranje razvoja grada Sarajeva izdvaja se Sektor za informatiku u samostalan Zavod za statistiku grada Sarajeva. Ovim Zavodom rukovodi prof. Dr. Sead Muftić, a nešto kasnije zamjenio ga je Mr. Zlatko Lagumdžija dipl.el.ing. koji iste godine odlazi u CK SK BiH za direktora centra.

Odlukom izvršnog odbora grada Sarajeva 1986 godine Zavod za statistiku mijenja naziv u Zavod za informatiku i statistiku grada Sarajeva kao samostalna upravna ustanova. Izvršni odbor grada za direktora Zavoda imenuje Stanka Martinovića dipl. ecc. Zavod je tada brojao 40 uposlenika (projektanata informacionog sistema, programera, statističara i dr).

Poslije prvih demokratskih izbora 1991 godine za Direktora Zavoda za informatiku i statistiku Grada imenovan je Haris Trnka dipl. el. ing.

Dana 02.04.1998 godine, Skupština Kantona Sarajevo, donijela je Zakon o dopunama Zakona o kantonalnim upravnim ustanovama kojim je Zavod za informatiku i statistiku uvrstila u upravne ustanove Kantona Sarajevo, («Službene novine» Kantona Sarajevo broj 7/98). Za direktora zavoda imenovan je prof. Hasan Abaz.

Vlada Kantona Sarajevo 2002 godine postavila je za direktora Marka Matića dipl.ecc, koji je 01. septembra 2002 godine imenovan za VD direktora Federalnog zavoda PIO/MIO, a na njegovo mjesto dolazi Mr. Ismail Haverić dipl.ecc. dotadašnji pomoćnik direktora za Sektor statistike, koji je na tom mjestu ostao do penzije.

Vlada Kantona Sarajevo postavila je u februaru 2008 godine Timura Gadžu dipl.ing.el. za direktora Zavoda za informatiku i statistiku.

2. Organizacija i djelokrug Zavoda

Poslovi i zadaci iz djelokruga Zavoda vrše se u okviru sljedećih osnovnih organizacionih jedinica:

1. Sektor informatike.
2. Sektor razvoja
3. Sektor statistike

Opće, pravne i kadrovske, kao i računovodstveno-finansijske poslove obavljaju tri samostalna izvršioca.

3. Aktivnosti koje provodi Zavod:

Prema Zakonu o organizaciji i djelokrugu organa uprave i upravnih organizacija Kantona Sarajevo («Službene novine Kantona Sarajevo», broj 7/08) član 25.

Zavod za informatiku i statistiku Kantona Sarajevo vrši stručne i druge poslove koji pretežno zahtijevaju primjenu stručnih i naučnih metoda rada i sa njima povezane upravne poslove iz oblasti informatike i statistike, kao i druge poslove, koji se odnose na:

- a) planiranje i razvoj jedinstvenog informacionog prostora Kantona, Grada Sarajeva i općina na području Kantona, zasnovanog na elektronskoj obradi podataka i usmjerenog prema korisnicima,
- b) razvoj i upravljanje integralnim računarskim sistemom organa uprave, upravnih organizacija i stručnih službi Kantona, uključujući infrastrukturu, internet i internet prisustvo, elektronsku poštu i elektronsko upravljanje dokumentima,
- c) analizu, dokumentovanje, optimizaciju poslovnih procesa i razvoj projekata za organe uprave, upravne organizacije i stručne službe Kantona,
- d) pripremu, izradu nacrtu i provođenje programa statističkih istraživanja od interesa za Kanton koji postoje kao obaveza u okviru programa statističkih istraživanja,
- e) organizovanje i provođenje statističkih istraživanja od značaja za praćenje ekonomskog razvoja Kantona Sarajevo, kao i obradu statističke građe za potrebe Vlade, organa uprave, upravnih organizacija i stručnih službi Kantona, u skladu sa Zakonom o statistici F BiH,
- f) analizu, obradu, objavljivanje i ažuriranje statističkih podataka, te izdavanje statističkih mjesečnih i godišnjih biltena i godišnjaka Kantona,
- g) druge poslove koje mu povjeri Skupština Kantona i Vlada Kanton**

GEOGRAFSKI I METEOROLOŠKI PODACI

1. GEOGRAFSKI I METEOROLOŠKI PODACI

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

GEOGRAFSKI PODACI

Izvori i metode prikupljanja podataka

Podaci o geografskim koordinatama, dužini granica i površinama preuzeti su od Uprave za geodetske i imovinskoppravne poslove Bosne i Hercegovine, a podaci o jezerima i nadmorskim visinama planinskih vrhova su iz topografskih karata razmjere/mjerila 1 : 25.000.

Ostali geografski podaci preuzeti su od Federalnog ministarstva prostornog uređenja i okoliša.

Podaci o dužini rijeka i meteorološki podaci preuzeti su od Federalnog meteorološkog zavoda, a podaci o potresima od Sektora za seizmologiju Federalnog meteorološkog zavoda.

Definicije

Pod pojmom **planine** najčešće se podrazumijevaju uzvišenja iznad 500 m nadmorske visine, dok se uzvišenja ispod 500 m nazivaju brijegom, iako su te granice proizvoljne i variraju. Planine preko 1500 m nadmorske visine su poredane prema visini vrha.

Jačine potresa određene su prema međunarodnoj Merchalli-Cancani-Siebergovoj ljestvici koja ima 12 stupnjeva. Stupnjevi su određeni prema ocjeni učinka potresa na ljude, građevine i prirodu.

Podaci o **vodostaju rijeka** odnose se na najvažnije rijeke u Federaciji Bosne i Hercegovine i vodomjerne stanice za koje postoje potpuni podaci.

METEOROLOŠKI PODACI

Klima

Prema svom geografskom položaju Federacija BiH se nalazi na granici dva velika klimatska pojasa. Sa sjevera imamo utjecaj umjereno kontinentalne klime iz Panonske nizije, a sa jugozapada utjecaj mediteranske klime sa Jadranskog mora. Stoga razlikujemo tri osnovne klimatske oblasti: Oblast umjereno kontinentalne klime na sjeveru (Umjereni klimatski pojas), koji dolinama većih rijeka prodire duboko prema središnjem dijelu; Oblast planinske klime u središnjem planinskom dijelu (Planinski pojas), te Oblast mediteranske klime na jugozapadu (Maritimni pojas). Zavisno od nadmorske visine razlikujemo i nekoliko prijelaznih oblasti između ovih glavnih, a na najvećim nadmorskim visinama u centralnom planinskom pojasu govorimo i o oblastima alpske klime.

Umjereni klimatski pojas ima umjereno kontinentalnu klimu sa dosta oštrim zimama i toplim ljetima. Srednje temperature u mjesecu januaru/siječnju su ispod 0.0 °C, dok su u julu/srpnju srednje temperature 18.7 do 22.6 °C. Apsolutne minimalne temperature u zimskom periodu kreću se i do -27.0 °C, dok apsolutne maksimalne u ljetnjem periodu dostižu i 40.0 °C. Srednje godišnje temperature (višegodišnji prosjek) se kreću od 9.5 do 10.2 °C, dok za pojedine godine variraju od 9.0 do 11.6 °C. Prosječne godišnje sume padavina/oborina se kreću od preko 1300 l/m² na zapadu, a prema istoku opadaju do 700 l/m². Sa porastom nadmorske visine prema jugu srednje temperature opadaju, a suma padavina/oborina raste. Dolinama velikih rijeka utjecaj ovog klimatskog pojasa dopire duboko na jug zemlje.

Planinski pojas (sa nadmorskom visinom od 500 do 2000 m i preko), odlikuje se kontinentalno-planinskom klimom, koja na visinama preko 1700 m ima i sve odlike alpske klime, kakve se sreću u alpskom planinskom sistemu. Osnovna karakteristika ove klime je oštra zima (temperature se u pravilu kreću u rasponu od -24.0 do -34.0 °C) i kratka, blaga ljeta. Srednja temperatura na 500 m je oko 9.5 °C i opada sa povećanjem nadmorske visine od 0,6 °C do 1.0 °C na svakih sto metara zavisno od intenziteta temperaturne inverzije.

Mediterranski pojas (dolina rijeke Neretve i njenih pritoka, kao i obližnja kraška polja) zbog blizine Jadranskog mora ima mediteransku klimu. Osnovna karakteristika ove klime su blage zime i žarka ljeta. Srednje temperature u januaru/siječnju su od 3.0 do 5.0 °C, dok su u julu/srpnju i preko 24.0 °C, ali je amplituda manja nego u sjevernim i centralnim dijelovima zemlje. Apsolutne maksimalne temperature se kreću i do 45.0 °C.

Sume padavina/oborina su veoma visoke (od 1000 do 1800 l/m²). Najveće količine padavina/oborina su u hladnijem dijelu godine, dok su u ljetnim mjesecima relativno male pa su u tom dijelu godine mogući i sušni periodi.

Definicija meteoroloških obilježja

Podaci se odnose na srednje mjesečne vrijednosti i srednje godišnje vrijednosti. Barometarski pritisak/tlak izražen je u hektopaskalima (ha Pa) ili milibarima (mb). Relativna vlažnost zraka izražena je u procentima (%). Srednje vrijednosti temperature su date u °C i izračunate na temelju srednjih dnevnih vrijednosti, koje se računaju na temelju mjerenja svakog dana u 7, 14 i 21 sat po lokalnom vremenu prema formuli: $(t_7+t_{14}+2t_{21}):4$

GEOGRAFSKI I METEOROLOŠKI PODACI

Podaci o padavinama/oborinama odnose se na godišnju i mjesečnu sumu padavina/oborina i izraženi su u l/m². Broj dana sa kišom i snježnim pokrivačem predstavlja dane u kojima su naznačene pojave iznosile najmanje 0.1 l/m², odnosno 1cm snježnog pokrivača, mjerenog u 7 sati ujutro.

Padavina se smatra kiselom ako je pH < 5,6.

GEOGRAFSKI I METEOROLOŠKI PODACI

UKUPNA POVRŠINA u km²

Bosna i Hercegovina	51.209,2
Federacija Bosne i Hercegovine	26.110,0
Kanton Sarajevo	1.276,9

NADMORSKA VISINA I POVRŠINE OPĆINA

	Šifra općine	Nadmorska visina, m	Površina u km ²
1. Centar	10839	532	33,0
2. Hadžići	10847	546	273,3
3. Ilidža	11550	503	143,4
4. Ilijaš	10863	450	308,6
5. Novi grad	10871	507	47,2
6. Novo Sarajevo	11568	519	9,9
7. Stari grad	11584	541	51,4
8. Trnovo	11592	816	338,4
9. Vogošća	10928	500	71,7

PLANINE I PLANINSKI VRHOVI VEĆI OD 1500 METARA NADMORSKE VISINE

	Nadmorska visina	Vrh se nalazi na teritoriji općine
Treskavica	2088	Trnovo
Bjelašnica	2067	Trnovo
Trebević	1629	Sarajevo
Ozren	1534	Sarajevo
Igman	1647	Hadžići, Ilidža
Ivan Planina	1534	Hadžići, Konjic, Kreševo

GODIŠNJE VRIJEDNOSTI VAŽNIJIH METEOROLOŠKIH POJAVA ¹⁾

	2003	2004	2005	2006	2007
--	------	------	------	------	------

SREDNJE GODIŠNJE VRIJEDNOSTI

Pritisak/tlak zraka, mb	943,4	942,3	943,5	943,8	942,7
Temperatura zraka, °C	10,3	10,1	9,1	9,7	11,0
Relativna vlažnost zraka, %	67,0	71	71	72	75
Oblačnost (desetine)	5,8	6,4	6,3	6,0	5,7

GODIŠNJE VRIJEDNOSTI

Apsolutna max. temperatura zraka, °C	36,2	35,6	34,9	35,9	38,8
Apsolutna min. temperatura zraka, °C	-17,8	-13,0	-16,8	-18,3	-9,8
Količina padavina, l/m ²	794	1048	1153	961	996
Broj dana sa padavinama, ≥ 0,1 mm	144	167	183	162	164
Broj dana sa snježnim pokrivačem, ≥ 1 cm	44	79	89	74	51
Maksimalna visina snježnog pokrivača, cm	68	33	64	27	40
Trajanje sijanja sunca (sati)	1975,5	1756,7	1830,3	1803,6	1916

1) Podaci se odnose na meteorološku stanicu Sarajevo

VAŽNIJE METEOROLOŠKE POJAVE ZABILJEŽENE U PERIODU 1951.-2007.

	Srednje vrijednosti				Apsolutne vrijednosti			
	Godiš. temper. zraka (oC)	Zimska temp. zraka (oC)	Ljetna temp. zraka (oC)	Godiš. sume oborina (l/m ²)	Max. Temp. zraka (oC)	Datum	Minimalna temper. zraka (oC)	Datum
Bjelašnica	1,3	-6,0	9,1	1104	24,3	24/8/2007	-29,2	22.1.1963.
Ivan Sedlo	7,5	-1,3	16,2	1451	35,5	24/8/2007	-26,2	12.1.1985.
Sarajevo	9,8	0,5	18,7	937	38,8	23/8/2007	-22,0	26.1.1954.

REGISTAR POSLOVNIH SUBJEKATA

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Izvori i metode prikupljanja podataka

Na osnovu/temelju Zakona o Klasifikaciji djelatnosti u Federaciji Bosne i Hercegovine (Sl. novine FBiH, br. 64/07), Odluke o Klasifikaciji djelatnosti Bosne i Hercegovine (Sl. glasnik BiH, br. 84/06), Pravilnika o razvrstavanju subjekata prema klasifikaciji djelatnosti u Federaciji Bosne i Hercegovine (Sl. Novine FBiH, br. 08/08) i Pravilnika o dodjeljivanju identifikacionih brojeva i poreznoj registraciji poreznih obveznika na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine (Sl. Novine FBiH, br. 39/02) Federalni zavod za statistiku vodi Registar poslovnih subjekata koji obuhvaća poslovne subjekte i njihove dijelove.

Upisom u Registar svakom poslovnom subjektu i dijelu poslovnog subjekta Federalni zavod za statistiku u suradnji sa Poreznom upravom Federacije BiH, na zajedničkim upisnim mjestima u kantonalnim uredima, dodjeljuje 13-to cifreni identifikacioni broj. U ovom procesu, pored pravnih osoba i njihovih dijelova, vrši se upis i fizičkih osoba – obrtnika. Svrha ovih aktivnosti je povezivanje baza podataka registara koji se vode na nivou/razini entiteta (Federacije BiH i Republike Srpske) i Distrikta Brčko i dobijanje jedinstvene baze na nivou/razini države preko jednog zajedničkog pokazatelja. Proces uvođenja identifikacionog broja je počeo 16.09.2002. godine u Kantonu Sarajevo, a u svim ostalim kantonima 30.09.2002. godine.

Klasifikacija djelatnosti (KD) utemeljena je na Statističkoj klasifikaciji ekonomskih djelatnosti u Evropskoj/Europskoj Uniji – NACE, Rev.1.1 – koja je obavezna/obvezna za države članice Evropske/Europske unije.

Poslovni subjekti upisani u Registar razvrstavaju se prema djelatnosti koju pretežno obavljaju, na način da se prema klasifikaciji djelatnosti utvrđuje šifra i naziv podrazreda pretežne djelatnosti, a preko nje se određuje grana, oblast, podpodručje i područje djelatnosti. Kada je za subjekat rješenjem o upisu u registar kod nadležnog tijela ili propisom utvrđeno obavljanje više djelatnosti prvo razvrstavanje prema KD–u provodi se po prijedlogu subjekta upisa. Svako sljedeće razvrstavanje subjekta kojim se mijenja glavna djelatnost, provodi se:

1. na zahtjev subjekta, uz prikazivanje finansijskih/financijskih pokazatelja o poslovanju, i

REGISTAR

2. po službenoj dužnosti na temelju promjene rješenja o upisu u registar kod nadležnog tijela ili promjene propisa, odnosno na temelju podataka iz statističkih istraživanja.

Djelatnost dijelova poslovnog subjekta utvrđuje se prema rješenju o upisu u registar kod nadležnog tijela ili prema propisu o osnivanju ili osnovnoj namjeni osnivanja polazeći od interne odluke poslovnog subjekta u čijem je sastavu.

Upis prijava, promjena i odjava poslovnih subjekata prati se dnevnom ažurnošću Registra poslovnih subjekata u kantonalnim uredima i uredima za statistiku. Izvori za Registar poslovnih subjekata su:

1. registri koje vode nadležna tijela:
  - općinski sudovi
  - ministarstva
  - općinski uredi
  - druga registarska tijela
2. zakoni, odluke i drugi akti objavljeni u Službenim novinama.

Obuhvat i uporedivost

Registar poslovnih subjekata obuhvaća: pravne osobe, fizičke osobe – obrtnike, tijela državne uprave i jedinice lokalne samouprave i uprave.

U Registar poslovnih subjekata se uvode poslovni subjekti koji imaju sjedište na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine, bez obzira na porijeklo/podrijetlo kapitala. Poslovni subjekti sa sjedištem na teritoriji Federacije BiH mogu da imaju svoje organizacione dijelove na području cijele BiH, kao i u inozemstvu i tada se navedeni dijelovi poslovnog subjekta također upisuju u Registar.

Registar poslovnih subjekata postavljen je kao baza podataka koja služi prvenstveno za statističke svrhe tj. za provođenje statističkih istraživanja.

Klasifikacija djelatnosti do nivoa/razine razreda osigurava usporedivost i razmjenu podataka za iste takve subjekte u zemljama članicama Evropske/Europske unije i ostalim zemljama koje primjenjuju NACE, Rev. 1.1., a do nivoa/razine grane djelatnosti KD osigurava kompatibilnost s Međunarodnom standardnom industrijskom klasifikacijom svih ekonomskih djelatnosti Ujedinjenih naroda – ISIC, Rev. 3.1. *International Standard Industrial Classification of All Economic Activities*.

Definicije

Djelatnost je kombinacija resursa kao što su oprema, rad, tehnika proizvodnje, informativne mreže ili proizvodi čiji je rezultat određena roba ili usluga. Određena je inputom proizvoda (roba ili usluga), proizvodnim procesom i outputom proizvoda. Poslovne (naročito proizvodne) jedinice stvarno obavljaju nekoliko različitih djelatnosti, zbog čega je neophodno odrediti kategoriju svake od tih djelatnosti. Koriste se tri kategorije: glavna, sporedna i pomoćna djelatnost.

Glavna (pretežna/pretežita) djelatnost poslovnih subjekata koji ostvaruju dobit proizvodnjom, prometom robe ili pružanjem usluga na tržištu, je djelatnost koja učestvuje odnosno doprinosi najvećim udjelom u formiranju ukupne dodane vrijednosti ekonomske cjeline koja se posmatra. Za poslovne subjekte koji ne ostvaruju dobit proizvodnjom, prometom robe ili pružanjem usluga na tržištu, glavna djelatnost se određuje prema najvećem udjelu broja zaposlenih, odnosno plaćama po pojedinim djelatnostima.

Identifikacioni broj poslovnog subjekta je stalna numerička oznaka svakog poslovnog subjekta. On se koristi u svim statističkim istraživanjima i obavezan/obvezan je kod razmjene podataka sa sudovima, tijelima državne uprave, jedinicama lokalne samouprave i uprave, kao i pravnim osobama koje imaju javne ovlasti. Identifikacioni broj je neprekinuti niz od trinaest znamenki, sastavljen od više segmenata i određuje se postupkom dodjele kontrolnog broja po modulu 11.

Poslovni subjekti su pravne osobe i fizičke osobe - obrtnici koji obavljaju djelatnost sukladno sa propisima, zatim tijela državne vlasti, tijela državne uprave i tijela lokalne samouprave i uprave.

Pravne osobe su oblici pravnih konstrukcija obrazovanih po ustavu i zakonima određene zemlje u kome su zagarantirana prava i obaveze karakteristične za pravni identitet.

Dijelovi poslovnog subjekta su organizacione jedinice u sastavu poslovnog subjekta (radionice, skladišta, uredi, stovarišta...) smještene na geografski određenom mjestu. Na svakom od tih mjesta obavlja se neka djelatnost u kojoj je zaposlena jedna ili više osoba u istom poslovnom subjektu.

Fizičke osobe - obrtnici su fizičke osobe koje obavljaju djelatnost sukladno sa propisima, a odnose se na obrt i slobodna zanimanja i upisani su u registar obrtnika.

REGISTAR

Obrtnik je fizička osoba koja obavlja djelatnost u svoje ime i za svoj račun, a pritom se može koristiti i radom drugih osoba s kojima je u obavezi/obvezi sklopiti ugovor o radu.

Obrt je samostalno i trajno obavljanje dopuštenih i registriranih privrednih/gospodarskih i drugih djelatnosti u osnovnom i dopunskom zanimanju od strane obrtnika sa svrhom postizanja dobiti koja se ostvaruje proizvodnjom, prometom ili pružanjem usluga na tržištu.

REGISTAR TERITORIJSKIH JEDINICA

Obuhvaća teritorijalne jedinice na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine: popisni i statistički krugovi, mjesne zajednice, naseljena mjesta, općine i kantoni. Podaci služe kao podloga za provođenje statističkih istraživanja (Registar poslovnih subjekata, Popis stanovništva, anketa, itd.). U registru se vode podaci o matičnom broju, imenu, sjedištu i granicama općina naseljenih mjesta, te vrsta, izvor i datum promjene.

Definicije

Statistički krug je statistička prostorna jedinica. Statistički krugovi nastali 1959. godine a revidirani dijeljenjem pri svakom dosadašnjem popisu stanovništva, predstavljaju stalnu mrežu prostornih jedinica, koja pokriva cjelokupno područje Federacije Bosne i Hercegovine (Bosne i Hercegovine). Područje statističkog kruga sastoji se od jednog ili više pripadajućih popisnih krugova. Statistički krug može pripadati jednom naselju i samo jednoj katastarskoj općini. U registru se vode podaci o matičnom broju i granicama statističkog kruga, te vrsta, izvor i datum promjene.

Popisni krug je najmanja statistička prostorna jedinica koju ne sijeku granice viših prostornih jedinica. Područja i granice popisnih krugova određeni su za popis stanovništva, domaćinstava/kućanstava, poljoprivrednih gospodarstava i stanova 1991. godine. Ovi popisni krugovi čine stalnu mrežu prostornih jedinica koja pokriva cjelokupno područje Federacije Bosne i Hercegovine (Bosne i Hercegovine). Popisni krug može pripadati samo jednom statističkom krugu.

U registru se vode podaci o rednom broju popisnog kruga u okviru statističkog kruga, te vrsta, izvor i datum promjene.

REGISTAR

REGISTRIRANI POSLOVNI SUBJEKTI PREMA DJELATNOSTI, stanje 31.12.

	2006			2007		
	Pravne osobe	Jedinice u sastavu	Obrt	Pravne osobe	Jedinice u sastavu	Obrt
UKUPNO	9.444	4.657	11.270	10.203	4.887	11.842
A Poljoprivreda, lov i šumarstvo	61	21	288	63	21	319
B Ribarstvo	-	1	2	-	-	3
C Rudarstvo	8	2	-	8	2	-
D Prerađivačka industrija	937	217	1.697	992	224	1.690
E Snabdijevanje/Opskrba električnom energijom, plinom/gasom i vodom	15	35	-	17	32	-
F Građevinarstvo	532	37	461	561	47	521
G Trgovina:popravak motornih vozila, motocikla,te predmeta za vlastitu upotrebu/uporabu i dom./kuć.	3.003	2.488	3.011	3.196	2.606	3.195
H Ugostiteljstvo	193	252	1.873	219	272	2.012
I Prijevoz, skladištenje i veze	386	173	1.771	413	187	1.782
J Finansijsko/Financijsko posredovanje	148	157	1	156	174	1
K Poslovanje nekretninama, iznajmljivanje i poslovne usluge	1.476	161	1.150	1.644	175	1.222
L Javna uprava i odbrana/obrana; obavezno/obvezno socijalno osig.	305	147	-	307	137	-
M Obrazovanje	208	78	61	214	75	63
N Zdravstvena zaštita i socijalna skrb	241	119	216	238	119	235
O Ostalne javne društvene,socijalne i vlastite uslužne djelatnosti	1.901	769	739	2.144	816	798
P Privatna domaćinstva/kućanstva sa zaposlenim osobljem	-	-	-	-	-	1
Q Eksteritorijalne organizacije i tijela	30	-	-	31	-	-

STANOVNIŠTVO

Procjena broja stanovnika Federacije BiH izrađuje se uz korišćenje svih raspoloživih podataka i evidencija. Procjena sa stanjem na dan 30.06.2008. godine urađena je na osnovu procjena sa stanjem 30.06.2007. koje su urađene uz korišćenje sljedećih elemenata procjene:

1. Za starosnu grupu 0-6 godina korišteni su obrađeni statistički podaci o broju registrovane živorođene djece rođene u periodu od 2000 – 2007 godine (podaci iz matičnih-mjesnih ureda općine). Ovaj broj je korigovan za opštine kod kojih se izvjestan broj rođenja registruje u drugoj državi. Za starosnu grupu 7-14 korišteni su podaci o broju djece upisane u školsku 2006/2007 godinu. S obzirom na činjenicu da, u nekim slučajevima, nisu sva živorođena djeca obuhvaćena osnovnim obrazovanjem, statistički podatak o broju djece upisane u osnovne škole korigovan je faktorom 1,02 jer je ovaj koeficijent indikator iz anketa koje je proveo Federalni zavod za statistiku (LSMS, ŽUBIH, HBS, LFS).
2. Za starosnu grupu 15-18 korišteni su podaci o broju učenika upisanih u srednje škole u školskoj 2006/2007 godini koji su korigovani naviše koeficijentom 1,173 koji se odnosi na djecu koja nisu obuhvaćena srednjim obrazovanjem, a taj koeficijent je dobiven provođenjem anketnih istraživanja navedenih pod brojem 1.
3. Stanovništvo starosti 19 i više godina izračunato je na osnovu evidencija CIPS projekta. Broj lica evidentiranih u ovom projektu umanjen je za broj lica starosti 0-18 godina koja se nalaze u ovoj evidenciji, a koja su u našim procjenama obuhvaćena prema objašnjenjima navedenim pod 1 i 2. S obzirom na činjenicu da izvjestan broj stanovnika, bez obzira što je završen rok za dobivanje novih CIPS ličnih karata, nije dobio nove lične karte, dobiveni broj je za svaku općinu povećan za procijenjeni procenat neodziva građana; 7% za pretežno ruralne općine i 3% za pretežno urbane općine.
4. Na ovaj način dobiveni, procijenjeni broj stanovnika analiziran je sa stanovišta učešća broja stanovnika starosti 0-14 u ukupnom dobivenom broju stanovnika i učešća ove starosne grupe u ukupnom stanovništvu prema podacima Popisa stanovništva 1991. godine, te je za one općine kod kojih je ova razlika bila velika izvršena korekcija, a za stanovništvo starosti 18 i više godina za sporne općine korekcija je urađena koristeći broj glasača registrovanih na glasačkim listama za pojedine opštine.
5. Ukupan broj ženskog stanovništva starosti 15-64 godina izračunat je na osnovu odnosa broja žena i muškaraca u ovoj starosnoj skupini od 50,93 : 49,07 dobivenog iz anketnih istraživanja.
6. Stanovništvo starosti 65 i više godina izračunato je na bazi učešća ove starosne grupe u ukupnom stanovništvu prema evidenciji CIPS. Broj žena za ovu starosnu grupu izračunat je na osnovu učešća žena u ovoj starosnoj grupi prema CIPS projektu.
7. Procijenjeni broj stanovnika sa stanjem na dan 30.06.2007. godine korigovan je podacima o prirodnom priraštaju za drugu polovinu 2007. godine i prvu polovinu 2008, kao i podacima o saldu migracija za navedeni period.
8. S obzirom na činjenicu da **procjena** broja stanovnika ne predstavlja rezultate popisa stanovništva, molimo korisnike podataka da procjena broja stanovnika ne bude jedini kriterij za raspodjelu bilo koje vrste finansijskih sredstava.

STANOVNIŠTVO

STAROSNA STRUKTURA STANOVNIŠTVA , procjena

Općina	Ukupno	0-14	15-64	65 i više
stanje 31.12. 2005. godine				
Ukupno	410031	69470	273426	67135
Centar	70294	10393	46843	13058
Hadžići	21958	4436	14740	2782
Ilidža	48291	11004	30273	7014
Ilijaš	15462	3668	9541	2253
Novi Grad	119883	19421	82798	17664
N. Sarajevo	73381	10139	48602	14640
Stari Grad	38000	6003	25638	6359
Trnovo	2187	188	1376	623
Vogošća	20575	4218	13615	2742
stanje 31.12. 2006. godine				
Ukupno	418891	71335	279137	68419
Centar	70228	10383	46799	13046
Hadžići	22089	4462	14828	2799
Ilidža	52290	11915	32780	7595
Ilijaš	17533	4160	10818	2555
Novi Grad	122636	19866	84700	18070
N. Sarajevo	73297	10127	48546	14624
Stari Grad	37975	5999	25621	6355
Trnovo	2184	188	1374	622
Vogošća	20659	4235	13671	2753
stanje 30.06. 2007. godine				
Ukupno	419030	69716	280884	68430
Centar	70143	10370	46743	13030
Hadžići	22140	4472	14863	2805
Ilidža	52374	10279	34488	7607
Ilijaš	17572	4169	10842	2561
Novi Grad	122737	19882	84770	18085
N. Sarajevo	73268	10123	48527	14618
Stari Grad	37917	5990	25582	6345
Trnovo	2182	188	1373	621
Vogošća	20697	4243	13696	2758

PRIRODNO KRETANJE STANOVNIŠTVA PO MJESTU PREBIVALIŠTA-prethodni podaci

Općina	Ukupno rođeni	Živo rođeni			Mrtvo rođeni	Mjesto porođaja		
		ukupno	po spolu			u zdravstvenoj ustanovi	na drugom mjestu	
			muški	ženski			sa stručnom pomoći	bez stručne pomoći
2002	3.848	3.840	2.009	1.831	8	3.835	3	2
2003	3.884	3.881	2.083	1.798	3	3.878	2	1
2004	3.891	3.863	2.035	1.828	28	3.862	-	1
2005	4.031	4.004	2.066	1.938	27	3.999	2	3
2006	4.158	4.131	2.130	2.001	27	4.130	1	-
2007	4.222	4.194	2.151	2.043	28	4.220	1	2
Centar	597	593	324	269	4	597	-	-
Hadžići	283	281	147	134	2	281	-	2
Ilidža	647	641	315	326	6	646	1	-
Ilijaš	221	220	106	114	1	221	-	-
Novi Grad	1.245	1.236	611	625	9	1.245	-	-
Novo Sarajevo	607	604	333	271	3	608	-	-
Stari Grad	343	343	176	167	-	343	-	-
Trnovo	10	9	4	5	1	10	-	-
Vogošća	269	267	135	132	2	269	-	-

PRIRODNO KRETANJE STANOVNIŠTVA PO MJESTU PREBIVALIŠTA-prethodni podaci

	Umrli			Od toga		Broj sklop-ljenih brakova	Broj razvedenih brakova
	ukupno	po spolu		umrla dojenčad	nasilne smrti		
		muški	ženski				
2002	3.391	1.731	1.660	45	94	2.266	246
2003	3.528	1.820	1.708	44	91	2.312	200
2004	3.563	1.827	1.736	45	111	2.513	172
2005	3.751	1.912	1.839	40	85	2.617	160
2006	3.705	1.873	1.832	45	107	2.492	235
2007	3.628	1.820	1.808	23	110	2.924	75
Centar	684	314	370	9	16	419	13
Hadžići	186	86	100	2	6	161	2
Ilidža	437	257	180	2	20	461	8
Ilijaš	149	69	80	1	6	168	2
Novi Grad	908	459	449	4	26	821	20
Novo Sarajevo	660	336	324	3	24	416	15
Stari Grad	426	212	214	1	7	291	13
Trnovo	19	12	7	-	-	10	-
Vogošća	159	75	84	1	5	177	2

INVESTICIJE

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Izvori i prikaz podataka

Podaci o investicijama su prikupljeni putem sljedećih istraživanja:

- Godišnji izvještaj/izvješće o investicijama u stalna sredstva (obrazac INV-01) za sve pravne osobe;
- za oblast poljoprivrede individualnog sektora (poljoprivredna gazdinstva) podaci su prikupljeni putem općina, a bazirani/temeljeni su na procjenama općinskih komisija.

Nisu obuhvaćena investiciona ulaganja obrtnika i domaćinstava/kućanstva.

Podaci o investicijama prikazuju ukupne isplate za investicije po osnovnim oblicima finansiranja/financiranja, ostvarene investicije (nova i polovna/rabljena stalna sredstva) po tehničkoj strukturi i ostvarene investicije u nova stalna sredstva (nova i polovna/rabljena uvozna stalna sredstva) po tehničkoj strukturi.

Obrada podataka urađena je po dva osnovna principa:

- prema sjedištu i pretežnoj/pretežitij djelatnosti investitora (organizacioni princip) i
- prema lokaciji i djelatnostima kojima su investicije stvarno namijenjene, bez obzira na to u koju je djelatnost razvrstan investitor i gdje mu se nalazi sjedište (princip čistih djelatnosti).

Ostvarene investicije u nova stalna sredstva koje nije moguće rasporediti po kantonima (putevi, pruge i sl.) se prikazuju kao neraspoređene investicije.

Svi podaci su iskazani prema Klasifikaciji djelatnosti koja je usklađena sa evropskom/europskom klasifikacijom NACE – Rev.1.1.

Definicije

Investicijama u stalna sredstva smatraju se nabavke/nabave preduzeća/poduzeća i drugih pravnih osoba radi dobivanja novih stalnih sredstava, povećanja vrijednosti ili zamjene postojećih stalnih sredstava (stambene zgrade, ostale zgrade i građevine, oprema i uređaji trajnijeg karaktera, osnovno stado, pošumljavanje i podizanje dugogodišnjih zasada, softver itd). Nabavljena investicijska dobra mogu biti nova ili polovna/rabljena, kupljena od drugih u zemlji i inozemstvu. Stalna sredstva mogu također biti stečena trampom, primljena kao kapitalni transfer u naturi ili proizvedena u vlastitoj režiji.

Obuhvaćaju se sve vrste ulaganja u nove kapacitete, kao i ulaganja za proširenje, rekonstrukciju i modernizaciju postojećih ili zamjenu zastarjelih, istrošenih ili slučajnom štetom uništenih kapaciteta. Ne obuhvaća se redovno/redovito i tekuće održavanje stalnih sredstava, ulaganja u obrtna sredstva i vojno oružje za razaranje i oprema koja je potrebna za njegovo odašiljanje.

Isplatama za investicije smatraju se novčana ulaganja u toku/tijeku godine u nova i polovna/rabljena stalna sredstva, bez obzira na momenat njihove izgradnje ili nabavke/nabave.

Ostvarene investicije predstavljaju vrijednost fizički realizovane/realizirane izgradnje, izrade ili nabavke/nabave novih i polovnih/rabljenih stalnih sredstava tokom/tijekom godine bez obzira na to jesu li završene i je li izvršena njihova isplata.

Ostvarene investicije u nova stalna sredstva odnose se na onaj dio stalnih sredstava koji je nabavljen neposredno od izvođača građevinskih radova, odnosno proizvođača opreme ili proizveden u vlastitoj režiji, odnosno ona investicijska dobra koja još nisu bila predmet kupoprodaje između neposrednih korisnika tih dobara. Ovdje se uključuje i polovna/rabljena oprema nabavljena u inozemstvu budući da izravno utiče na porast nacionalnog bogatstva u zemlji. Ostala polovna stalna sredstva nisu uključena u ostvarene investicije u nova stalna sredstva. U nabavku/nabavu novih stalnih sredstava svrstavaju se i investicije u veća poboljšanja postojećih stalnih sredstava.

U skladu sa SNA-93 metodologijom stalna sredstva su grupisana u dvije osnovne grupe:

- **materijalna (opipljiva) stalna sredstva** (građevinski radovi kojima su obuhvaćena i značajnija poboljšanja zemljišta; strojevi, oprema i transportna sredstva; ostala materijalna stalna sredstva koja obuhvaćaju osnovno stado, pošumljavanje i dugogodišnje zasade)
- **nematerijalna (neopipljiva) stalna sredstva** (rudarska i mineralna istraživanja; softver; originali na području književnosti, filma, muzike i slično; studije i projekti).

U ostvarene investicije u nova stalna sredstva uključeni su troškovi prijenosa vlasništva zemljišta, ali nije uključena vrijednost kupovine zemljišta. Troškovi prijenosa vlasništva zemljišta sastoje se od slijedećih stavki:

- svi troškovi ili provizije radi naknada stručnjacima koji su nastali kod jedinice koja povećava aktivu (naknade pravnicima, arhitektima, bilježnicima, inženjerima, procjeniteljima i provizije koje se plaćaju posrednicima u prodaji nekretnina, voditeljima dražbi;
- svi porezi na prijenos vlasništva nad zemljištem koje plaća kupac.

**ISPLATE ZA INVESTICIJE PO OSNOVNIM IZVORIMA FINANSIRANJA/FINANCIRANJA
U 2006. GODINI - ORGANIZACIONI PRINCIP**

000 KM

Djelatnost investitora	Ukupno	Iz sopst- venih sredstava	Iz udruž- enih sredstava	Iskoriš- teni finans./ financ. krediti	Finans. /financ. lizing	Iz sredstava fondova i budžeta/ proračuna	Iz ostalih izvora
UKUPNO	987.652	549.551	42.640	212.905	76.000	28.781	77.774
Pravne osobe-ukupno	983.646	547.867	42.640	210.633	76.000	28.781	77.724
A Poljoprivreda, lov i šumarstvo	6.557	3.600	-	700	315	1.942	-
B Ribarstvo	-	-	-	-	-	-	-
C Rudarstvo	4.047	387	-	1.085	2.558	-	17
D Prerađivačka industrija	154.024	60.042	1.356	67.060	8.660	271	16.635
E Snabdijevanje/Opskrba električ. energijom, plinom/gasom i vodom	84.771	50.339	4.758	9.743	720	4.736	14.476
F Građevinarstvo	22.321	15.116	560	4.905	699	53	989
G Trgov. na veliko i malo; popr.ak motor.vozila i motocikla, predm. za vlastitu upotrebu i domaćin.	229.912	115.780	9.671	58.757	44.538	350	817
H Ugostiteljstvo	11.322	6.602	-	3.388	1.090	-	242
I Prijevoz, skladištenje i veze	164.673	92.853	636	41.884	4.247	1.800	23.253
J Finansijsko/Financ. posredovanje	94.647	61.881	22.868	1.515	8.109	127	146
K Poslovanje nekretninama, iznajmljivanje i poslovne usluge	70.282	44.123	1.929	14.189	4.725	4.755	561
L Javna uprava i odbrana/odbrana; obavezno/obvezno soc. osiguranje	84.146	75.017	187	-	-	5.062	3.881
M Obrazovanje	7.508	3.555	99	139	55	784	3.876
N Zdravstvena i soc. zaštita/skrb	20.660	10.373	11	99	160	4.553	5.464
O Ostale javne, društvene, socijalne i vlastite uslužne djelatnosti	28.773	8.199	566	7.169	124	4.349	8.368
Poljoprivredna gazdinstva-ukupno	4.006	1.684	-	2.272	-	-	50

**ISPLATE ZA INVESTICIJE PO OSNOVNIM IZVORIMA FINANSIRANJA/FINANCIRANJA
ORGANIZACIONI PRINCIP**

000 KM

Godina	Ukupno	Iz sopstvenih sredstava	Iz udruženih sredstava	Iskorišteni finansijski/ financijski kredit	Finansijski/ financijski lizing	Iz sredstava fondova i budžeta/ proračuna	Iz ostalih izvora
2004	909.984	569.324	33.731	192.201	23.167	15.059	76.502
2005	1.133.249	659.184	28.749	251.597	61.434	53.541	78.745
2006	987.652	549.551	42.640	212.905	76.000	28.781	77.774
2007 ¹⁾	1.451.840	785.302	42.660	465.992	45.887	59.869	52.131

¹⁾Prvi rezultati

Napomena: U vrijeme izdavanja Statističkog godišnjaka nisu dostupni potpuno obrađeni podaci iz završnih računa pravnih lica.

**OSTVARENE INVESTICIJE U NOVA STALNA SREDSTVA PO NAMJENI ULAGANJA I
TEHNIČKOJ STRUKTURI U 2006.GODINI (PRINCIP ČISTIH DJELATNOSTI)**

000 KM

Namjena ulaganja	Ukupno				Nematerijalna stalna sredstva	Troškovi prijenosa vlasništva zemljišta
		građevinski radovi	strojevi, oprema i transportna sredstva	ostala mater- ijalna stalna sredstva		
UKUPNO	723.702	387.430	310.427	4.383	20.040	1.424
Pravne osobe-ukupno	719.696	386.538	309.985	1.710	20.040	1.424
A Poljoprivreda, lov i šumarstvo	5.065	1.924	1.200	1.679	262	-
B Ribarstvo	-	-	-	-	-	-
C Rudarstvo	3.882	88	3.770	-	16	8
D Prerađivačka industrija	111.566	52.308	54.906	25	4.158	169
E Snabdijevanje/Opskrba električnom energijom, plinom/gasom i vodom	29.835	16.464	12.685	-	686	-
F Građevinarstvo	62.149	50.919	10.779	-	227	225
G Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikla, predmeta za vlastitu upotrebu i domaćinstvo	158.840	114.540	41.726	-	2.095	479
H Ugostiteljstvo	8.561	5.837	2.547	-	178	-
I Prijevoz, skladištenje i veze	134.741	54.476	77.916	-	2.340	8
J Finansijsko/Financijsko posredovanje	68.600	31.809	30.975	-	5.816	-
K Poslovanje nekretninama, iznajmljivanje i poslovne usluge	45.662	22.512	20.715	-	1.926	509
L Javna uprava i odbrana/obrana; obavezno/obvezno socijalno osiguranje	40.097	13.605	25.310	6	1.177	-
M Obrazovanje	6.813	2.273	4.292	-	249	-
N Zdravstvena i socijalna zaštita/skrb	16.729	5.417	11.252	-	60	-
O Ostale javne, društvene, socijalne i vlastite uslužne djelatnosti	27.155	14.368	11.912	-	849	26
Poljoprivredna gazdinstva-ukupno	4.006	892	442	2.673	-	-

**OSTVARENE INVESTICIJE UNOVA STALNA SREDSTVA PO NAMJENI ULAGANJA I
TEHNIČKOJ STRUKTURI (PRINCIP ČISTIH DJELATNOSTI)**

000 KM

Namjena ulaganja	Ukupno	Materijalna stalna sredstva			Nematerijalna stalna sredstva	Troškovi prijenosa vlasništva zemljišta
		građevinski radovi	strojevi, oprema i transportna sredstva <i>nt</i>	ostala materijalna stalna sredstva		
2004	670.817	268.783	353.119	4.443	41.451	3.020
2005	844.292	387.572	415.270	3.517	36.179	1.755
2006	723.702	387.430	310.427	4.383	20.040	1.424
2007 ¹⁾	1.170.697	553.690	521.739	2.882	90.764	1.621

¹⁾Prvi rezultati

Napomena: U vrijeme izdavanja Statističkog godišnjaka nisu dostupni potpuno obrađeni podaci iz završnih računa pravnih lica.

INDUSTRIJA

INDUSTRIJA

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Izvori i metodi prikupljanja podataka

Podatke iz ove oblasti, kojoj po KD-u pripadaju područja Rudarstvo, Prerađivačka industrija, Snabdijevanje/Opskrba električnom energijom, plinom i vodom prikupio je Federalni zavod za statistiku, pomoću Mjesečnog izvještaja industrije i Godišnjeg izvještaja o utrošku energenata, sirovina i materijala u industriji.

Obuhvat

Mjesečnim izvještajem industrije i Godišnjim izvještajem o utrošku energenata, sirovina i materijala u industriji obuhvaćena su preduzeća/poduzeća koja zapošljavaju 10 i više osoba, a obavljaju jednu ili više djelatnosti iz područja Rudarstva (C), Prerađivačke industrije (D), Snabdijevanja/Opskrbe električnom energijom, plinom i vodom (E) po Klasifikaciji djelatnosti.

Definicije

Indeksi fizičkog obima/obujma industrijske proizvodnje izračunavaju se po Laspeyresovoj formuli. Osnov za izračunavanje indeksa su podaci u naturalnom izrazu prema nomenklaturi industrijskih proizvoda i pondera za te proizvode koji predstavljaju dodanu vrijednost za jediničnu proizvodnju. Indeksi fizičkog obima/obujma industrijske proizvodnje za ukupno, izračunati su na temelju indeksa odjeljaka i stopa učešća kojom odjeljci sudjeluju u ukupnoj dodanoj vrijednosti u području industrije (struktura odjeljaka).

Pod gotovim proizvodom podrazumijeva se svaki proizvod koji je u procesu proizvodnje dostigao određeni stepen/stupanj izrade definiran Nomenklaturom industrijskih proizvoda, bez obzira na to izrađuje li se u okviru izvještajne jedinice kao osnovni, sporedni ili pomoćni proizvod, a s obzirom na vlasništvo, je li vlastiti proizvod ili izrađen iz usluge.

INDUSTRIJA

INDEKSI INDUSTRIJSKE PROIZVODNJE

	<u>2006</u>	<u>2007</u>
	2005	2006
INDUSTRIJA - UKUPNO	108,5	121,8
PREMA GLAVNIM INDUSTRIJSKIM GRUPACIJAMA		
Energija	98,8	106,0
Intermedijarni proizvodi, osim energije	123,2	85,9
Kapitalni proizvodi	83,2	144,0
Trajni proizvodi za široku potrošnju	144,7	133,1
Netrajni proizvodi za široku potrošnju	104,3	133,1
PREMA PODRUČJIMA I ODJELJCIMA KD-a		
C RUDARSTVO	159,3	83,2
14 Vađenje ostalih ruda i kamena	159,3	83,2
D PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	110,1	125,1
15 Proizvodnja hrane i pića	97,7	118,9
16 Proizvodnja duhanskih proizvoda	105,5	106,9
17 Proizvodnja tekstila	82,9	63,2
18 Proizvodnja odjeće; dorada i bojenje krzna	307,6	96,0
19 Prerada kože, izrada galanterije, obuće	78,4	123,3
20 Prerada drveta/drva i proizvodnja proizvoda od drveta/drva, osim namještaja	58,5	105,5
21 Proizvodnja celuloze, papira i proizvoda od papira	548,5	14,7
22 Izdavačka, štamparska/tiskarska djelatnost	100,4	139,9
24 Proizvodnja kemikalija i kemijskih proizv.	158,3	145,2
25 Proizvodnja proizvoda od gume i plastike	81,0	125,1
26 Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proiz.	106,7	128,3
27 Proizvodnja metala	86,8	131,5
28 Proizvodnja proizvoda od metala, osim mašina/strojeva i opreme	111,7	178,2
29 Proizvodnja mašina/strojeva i uređaja d.n.	41,8	1992,6
30 Proizvodnja kanc mašina/strojeva i računara aparata i opreme	37,0	224,6
31 Proizvodnja elektičnih mašina/strojeva i aparata	65,8	102,4
33 Proizvodnja medicin.preciznih i potičkih insti satova	121,4	70,1
34 Proizvodnja mot. vozila, prikolica, poluprik.	82,7	143,4
36 Proizvodnja namještaja, prerađivačka industrija d.n.	143,0	132,7
37 Reciklaža	79,6	67,3
E SNABDIJEVANJE/OPSKRBA ELEKTIČ. ENERGIJOM GASOM/PLINOM I VODOM	98,8	100,8
40 Snabdijevanje/Opkrba elekt. energijom gasom/plinom parom i toplom vodom	98,8	100,8

POLJOPRIVREDA

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

BILJNA PROIZVODNJA

Izvori i metode prikupljanja podataka

Podaci o poljoprivrednom zemljištu i prinosima ratarskih i povrtnih kultura, te o broju stabala, čokota/trsova (ukupan broj i broj rodni stabala, čokota/trsova) i prinosima voća, prikupljaju se redovnim/redovitim statističkim istraživanjem, a za gazdinstva/gospodarstva individualnih poljoprivrednih proizvođača podaci se dobivaju procjenom. Procjenu rade stručne osobe za poljoprivredu u općinama.

Definicije

Poljoprivredno zemljište je zemljišna površina koja se koristi za poljoprivrednu proizvodnju. Poljoprivredno zemljište čine: obradivo zemljište, pašnjaci, ribnjaci, trstici i bare.

Obradivo zemljište je zemljišna površina na kojoj se uzgajaju ratarski i povrtni usjevi, višegodišnji zasadi i trave i vrši obrada, kosidba i drugi poljoprivredni radovi i, po pravilu, ubiru prinosi svake godine. Obradivo zemljište čine oranice i bašte/vrtovi, voćnjaci, vinogradi i livade.

Oranica (njiva) je zemljišna površina na kojoj se obavlja ratarska proizvodnja. Na njoj se po utvrđenom redu (plodoredu) siju ratarski usjevi: žita, industrijsko bilje, povrtno bilje i stočno-krmno bilje. U oranično zemljište se uračunavaju i površine koje su "radi odmora" ostale neobrađene: zeleni ili crni ugar, zaležaji, parlozi i prelozi. Osim toga, oranicama se smatraju i površine pod loznim i voćnim rasadima, površine pod cvijećem i ukrasnim biljem.

Rodna stabla voća i rodni čokoti/trsovi vinove loze su stabla, odnosno čokoti/trsovi koja su prema svojoj fiziološkoj zrelosti sposobna da pod normalnim uslovima/uvjetima za vegetaciju zametnu plod, bez obzira da li su u toj godini rodila ili ne.

Požnjevena površina je površina sa koje je požnjeven usjev i ubran prinos. Požnjevene površine mogu biti manje od zasijanih površina u slučaju kada su usjevi usljed elementarnih i drugih nepogoda potpuno uništeni, tako da na tim površinama nije obavljena žetva niti ubran prinos.

Prinos/Prirod usjeva je iskazan kao hambarski prinos/prirod normalne vlažnosti po odbitku svih gubitaka prilikom žetve (berbe), transporta i vršidbe.

Prinos/Prirod po jedinice površine (po ha) obračunat je na požnjevenu površinu.

Prinosi/Prirodi po stablu-čokotu/trsu obračunati su po rodnom stablu, odnosno čokotu/trsu vinove loze.

STOČARSTVO

Izvori i metode prikupljanja podataka

Podaci se odnose na statistička istraživanja iz područja poljoprivrede – stočarstva i ribarstva.

Statistika stočarstva prati posebno podatke za pravne osobe i dijelove pravnih osoba, a posebno za porodična/obiteljska poljoprivredna gospodarstva/gazdinstva.

Podaci o broju stoke za pravne osobe i dijelove pravnih osoba prikupljaju se redovnim/redovitim godišnjim izvještajima.

Svi elementi za obračun stočne proizvodnje dobijaju se direktno iz istraživanja, a sadrže podatke o broju i težini stoke i peradi te o proizvodnji mlijeka, jaja, vune i meda.

Podaci o broju i bilansima/bilancama stoke i stočnoj proizvodnji kod porodičnih/obiteljskih poljoprivrednih gazdinstava/ gospodarstava su procijenjeni od strane ovlaštene stručne osobe za poljoprivredu u općinama.

Podaci iz ribarstva prikupljaju se redovnom/redovitom godišnjom službom, posebno za pravne osobe i dijelove pravnih osoba koji se bave uzgojem ribe slatkovodne i morske, a posebno o ulovu slatkovodne ribe u otvorenim vodama.

Od 2003. godine uključen je ulov u otvorenim vodama (sportska ribolovna društva), a od 2005. godine prati se uzgoj

Podaci se odnose na stanje 31 decembra/prosinca prethodne godine.

Definicije

Bilans/Bilanca stoke predstavlja obrt stada u toku/ tijekom godine, u kojem se registriraju promjene u brojnom stanju stoke.

Prirast stoke predstavlja proizvodnju žive mjere stoke u toku/tijeku godine kao rezultat priploda, porasta i tova stoke. Ukupan prirast pojedinih vrsta stoke uključuje živu težinu zaklane stoke, razliku težine izvezene (prodane) stoke i uvezene (kupljene) stoke i razliku težine stoke na kraju i početku godine.

Ukupna proizvodnja mesa uključuje proizvodnju mesa u zemlji (klanje u klaonicama, mesnicama, na poljoprivrednim dobrima i nepoljoprivrednim domaćinstvima/kućanstvima) i izvoz žive stoke preračunat u meso.

POLJOPRIVREDA

Bruto-težina stoke predstavlja težinu životinje neposredno pred klanje.

Neto-težina stoke predstavlja težinu zaklanih životinja poslije otklanjanja određenih dijelova u zavisnosti od vrste i kategorije stoke, tj. težinu očišćene zaklane životinje.

Proizvodnja mlijeka odnosi se na neto-količine, tj. namuzeno mlijeko, ne računajući količine koje posišu telad i janjad.

POLJOPRIVREDA

OSTVARENI PRINOSI USJEVA I VOĆA

Usjevi	2005			2006			2007		
	Požnje- vena površina u ha	Prinos, tona		Požnje- vena površina u ha	Prinos		Požnje- vena površina u ha	Prinos	
		ukupno	po ha		ukupno	po ha		ukupno	po ha
Pšenica	113	337	3,0	83	241	2,9	72	239	3,3
Raž	52	115	2,2	31	70	2,3	19	60	3,1
Ječam	82	199	2,4	98	230	2,3	80	174	2,2
Zob	59	145	2,5	64	141	2,3	76	160	2,1
Heljda	-	-	-	-	-	-	142	183	1,3
Kukuruz - zrno	233	797	3,4	218	728	3,4	234	476	2,0
Krompir/Krumpir	1.117	10.628	9,5	1.140	10.748	9,4	1.119	9.145	8,2
Mrkva	91	1.036	11,4	102	1.081	10,6	95	926	9,7
Crni luk	360	2.655	7,4	360	2.721	7,6	342	1.994	5,8
Bijeli luk/Češnjak	69	366	5,3	64	346	5,4	63	261	4,2
Grah - zrno	180	456	2,5	177	463	2,6	171	259	1,5
Grašak - zrno	49	83	1,7	52	96	1,9	53	56	1,1
Kupus i kelj	300	3.554	11,9	299	3.392	11,3	288	2.912	10,1
Paradajz/Rajčica	105	807	7,7	109	808	7,4	111	794	7,2
Paprika zelena	46	324	7,0	53	383	7,2	53	353	6,6
Krastavac	62	516	8,3	66	526	8,0	61	470	7,7
Djetelina- sijeno	247	1.040	4,2	253	975	3,9	241	722	3,0
Lucerka/Lucerna	321	1.779	5,5	319	1.707	5,4	314	1.514	4,8
Kukuruz za krmu	314	11.559	36,8	296	11.287	38,1	312	8.340	26,7
Stočna repa	154	2.457	16,0	162	2.375	14,6	139	1.994	14,4
Travno - djet. smjesa	327	1.427	4,4	346	1.419	4,1	320	1.036	3,0

Voće	2005			2006			2007		
	Broj rodnih stabala	Prinos		Broj rodnih stabala	Prinos		Broj rodnih stabala	Prinos	
		ukupno tona	kg po stablu		ukupno tona	kg po stablu		ukupno tona	kg po stablu
Trešnje	39.500	397	10,1	42.240	464	11,0	42.414	449	10,6
Višnje	36.515	338	9,3	37.860	390	10,3	38.614	349	9,0
Kajsije	1.035	7	7,1	1.945	12	6,1	2.155	12	5,7
Jabuke	184.860	2.215	12,0	214.847	3.848	17,9	222.347	3.257	14,6
Kruške	145.980	1.432	9,8	164.321	1.704	10,4	169.991	1.603	9,4
Dunje	17.775	110	6,2	18.355	103	5,6	15.435	107	7,0
Šljive	288.139	1.186	4,1	310.689	1.436	4,6	301.219	1.676	5,6
Breskve	465	2	4,3	1.495	6	4,0	1.565	7	4,1
Orasi	17.918	139	7,7	18.456	183	9,9	18.506	189	10,2

BROJNO STANJE STOKE I STOČNA PROIZVODNJA

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
--	------	------	------	------	------	------

Brojno stanje stoke na kraju godine

Goveda	10.358	8.413	8.716	8.795	9.172	10.617
Krave i steone junice	7.532	6.645	6.960	7.049	7.204	8.104
Ovce	19.277	24.879	28.564	31.801	36.175	33.388
Ovce za priplod	12.253	16.157	18.837	21.141	24.698	25.584
Svinje	597	479	543	549	467	479
Krmače i suprasne nazimice	182	147	166	161	173	176
Konji	489	506	428	404	362	362
Kobile i ždrebnice	192	141	123	125	151	158
Perad (u hilj./tis. grla)	92	140	144	152	309	405
Koke nesilice (u hilj./tis. grla)	58	66	64	57	59	71
Koze	1.942	1.579	1.912	1.843	1.904	1.792
Kunići	955	502	511	505	475	385
Košnice pčela	9.444	8.702	9.561	9.578	10.143	10.766

Proizvodnja mlijeka, vune, jaja i meda

Kravlje mlijeko (hilj./tis. litara)	16.801	14.198	16.384	16.756	18.293	21.099
Po muženoj kravi (litara)	2.544	2.437	2.610	2.675	2.805	3.012
Ovčije mlijeko (hilj./tis. litara)	236	257	379	370	399	317
Po muženoj ovcu (litara)	31	26	28	32	32	33
Kozije mlijeko (hilj./tis. litara)	205	157	175	189	191	166
Po muženoj kozi (litara)	150	165	161	166	165	162
Vuna (tona)	28	31	37	40	46	44
Po ovcu (kilograma)	1,7	1,5	1,5	1,6	1,6	1,8
Jaja (hilj./tis. komada)	10.040	15.170	10.709	10.704	10.444	12.291
Po kokoši (komada)	172	185	176	176	178	181
Med (tona)	72	73	86	84	99	107
Po košnici (kilograma)	7,6	9,0	9,0	8,7	9,7	10,0

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
KANTON SARAJEVO
ZAVOD ZA INFORMATIKU I STATISTIKU

2. ZAKLANA STOKA I PERADI U KLANICAMA U PERIODU (2003 - 2007) GODINE ZA KANTON SARAJEVO

OPIS	GODINA														UKUPNO 2003 - 2007.	
	2003		2004		2005		2006		2007		BROJ GRLA	NETO TEZINA	BROJ GRLA	NETO TEZINA		
	BROJ GRLA	NETO TEZINA	BROJ GRLA	NETO TEZINA	BROJ GRLA	NETO TEZINA	BROJ GRLA	NETO TEZINA	BROJ GRLA	NETO TEZINA						
GOVEDA UKUPNO	10717	974	9599	526	10818	1774	11592	2595	10478	2063	53204	7932				
TELAD	6473	244	5320	86	6217	351	6296	424	5836	378	30142	1483				
JUNAD	3713	714	4175	440	4254	1348	5219	2148	4602	1673	21963	6323				
KRAVE	531	16	104	0	347	75	77	21	40	12	1099	124				
OSTALA GOVEDA																
OVCE	5111	143	100	25	8014	136	9430	224	7024	102	29679	630				
JANJAD	2335	65	0	25	6432	98	7810	174	5911	102	22488	464				
ŠILJEŽAD, OVCE	2776	78	0	0	1582	38	1620	51	1113	0	7091	167				
PERAD UKUPNO	961746	1154	46600	524	1526554	1896	1803000	1815	1589000	1815	5926900	7204				
BAZA 2003 GOD. 2003=100		BAZNI INDEKSI														
GOVEDA UKUPNO	100	baza 2003 god	2004 2003	2005 2003	2006 2003	2007 2003	2006 2003	2007 2003	2007 2003							
TELAD	100		89,57	100,94	108,16	97,77	97,16	90,16	97,77							
JUNAD	100		82,19	82,19	97,27	90,16	97,27	90,16	97,27							
KRAVE	100		112,44	112,44	140,56	123,94	140,56	123,94	140,56							
			19,59	19,59	14,5	7,53	14,5	7,53	14,5							
			LANČANI INDEKSI													
			2004 2003	2005 2004	2006 2005	2007 2006	2006 2006	2007 2006	2007 2006							
GOVEDA UKUPNO			89,57	112,7	107,15	90,39	90,39	92,69	92,69							
TELAD			82,19	116,86	101,27	88,18	88,18	88,18	88,18							
JUNAD			112,44	101,89	122,68	88,18	88,18	88,18	88,18							
KRAVE			19,59	333,65	22,19	51,95	51,95	51,95	51,95							

ŠUMARSTVO

PROIZVODNJA I PRODAJA ŠUMSKIH SORTIMENATA

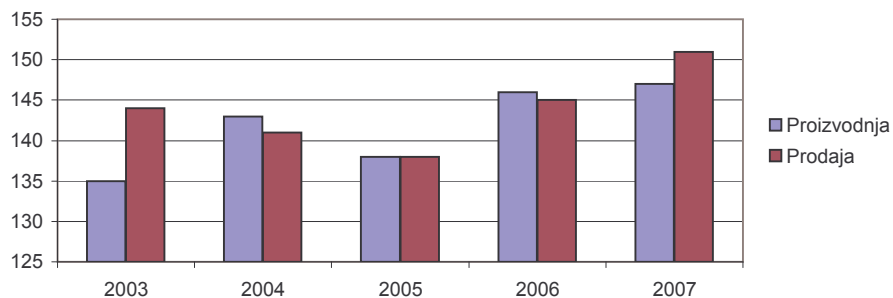
u hilj./tis. m³

	Proizvodnja					Prodaja				
	2003	2004	2005	2006	2007	2003	2004	2005	2006	2007
UKUPNO	135	143	138	146	147	144	141	138	145	151
Trupci četinarā/četinjača	67	76	67	65	65	67	75	65	66	69
Jamsko drvo četinarā/četinjača	11	13	13	14	13	9	10	9	8	7
Ostalo dugo drvo četinarā/četinjača	3	2	-	-	0	5	5	0	0	0
Prostorno drvo četinarā/četinjača	1	1	5	5	7	10	6	10	11	12
Trupci lišćara/listača	16	12	10	17	22	16	15	12	17	23
Jamsko drvo lišćara/listača	-	-	-	-	-	-	0	-	-	-
Ostalo dugo drvo lišćara/listača	-	-	-	-	-	-	0	-	-	-
Prostorno drvo lišćara/listača	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-
Ogrjevno drvo četinarā/četinjača	3	4	1	0	1	1	0	0	0	0
Ogrevno drvo lišćara/listača	33	35	43	44	39	34	30	41	43	39
Ostalo grubo obrađeno drvo ¹⁾	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

¹⁾ Uključuje sitno tehničko drvo, cijepane drvene motke i kolje

Proizvodnja i prodaja šumskih sortimenata

u hilj./ tis. m³

PRIJEVOZ I VEZE

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Izvori i metode prikupljanja podataka

Podaci o prijevozu, pratećim djelatnostima u prijevozu te poštanskim i telekomunikacijskim uslugama dobiveni su obradom mjesečnih, tromjesečnih i godišnjih statističkih izvještaja, koji su prikupljeni od pravnih osoba ili dijelova pravnih osoba. Podaci su prikazani prema Klasifikaciji djelatnosti, područje I i odnosi se na željeznički prijevoz, ostali kopneni prijevoz (cestovni) i zračni prijevoz. Prikazani su podaci o pratećim djelatnostima u prijevozu (rad zračnih luka) te poštanske i telekomunikacijske usluge.

Podaci o cestovnom prijevozu putnika i robe odnose se na rad poslovnih subjekata koji obavljaju cestovni prijevoz putnika autobusima i cestovni prijevoz robe cestovnim teretnim vozilima.

Podaci o gradskom prijevozu odnose se na rad poslovnih subjekata koji obavljaju gradski prijevoz (tramvajima, autobusima i trolejbusima) u gradskim i prigradskim naseljima.

Podaci o željezničkom prijevozu putnika i robe prikupljeni su od Željeznica Federacije Bosne i Hercegovine.

Podaci o poštanskim i telekomunikacijskim uslugama prikupljeni su od poslovnih subjekata razvrstanih u djelatnost poštanske aktivnosti i djelatnost telekomunikacija.

Godišnji izvještaj o telekomunikacijskoj opremi, mreži i uslugama usklađen je sa zahtjevom Statistics on Communication and Information Services (COINS), odnosno preporukama EUROSTAT-a Methodological Manual for Statistics on Telecommunication Services.

U telekomunikacijskim uslugama jedinica impuls promijenjena je, te se od 01.11.2005. godine vrijeme trajanja razgovora u fiksnoj telefoniji izražava u minutama.

Podaci o pratećim djelatnostima u zračnom prijevozu obuhvaćaju rad aerodroma/zračnim lukama: prihvata aviona/zrakoplova, putnika i robe. Obuhvaćeni su domaći i strani avioni/zrakoplovi.

Podaci o registriranim cestovnim motornim vozilima, te o prometnim nezgodama, poginulim i povrijeđenim osobama preuzeti su od Kantonalnih ministarstava unutarnjih poslova.

PRIJEVOZ I VEZE

Podaci o dužini **magistralnih** cesta, te podaci o broju mostova na magistralnim cestama prikupljeni su od Direkcije cesta Federacije BiH, a podaci o dužini **regionalnih** cesta, te podaci o broju mostova na regionalnim cestama prikupljeni su od Direkcija cesta pri Kantonalnim ministarstvima.

Definicije

Pod pojmom prijevoz podrazumijeva se kretanje putnika ili tereta od jednog mjesta (mjesto ukrcaja-utovara) do drugog mjesta (mjesto iskrcaja-istovara) i predstavlja rad prijevoznih preduzeća/poduzeća.

Prijevoz putnika (s obzirom na prijelaz državne granice) dijeli se na unutrašnji i međunarodni.

Unutrašnji prijevoz obuhvaća prijevoz putnika obavljen između mjesta ukrcaja i mjesta iskrcaja unutar granica naše zemlje.

Međunarodni prijevoz obuhvaća prijevoz putnika između mjesta ukrcaja u našoj zemlji i mjesta iskrcaja u inozemstvu i obrnuto.

Putnički kilometar je jedinica mjere koja predstavlja prijevoz jednog putnika na udaljenosti od jednog kilometra.

Prijevoz robe obuhvaća prijevoz robe u unutrašnjem i međunarodnom prijevozu.

Unutrašnji prijevoz obuhvaća prijevoz robe obavljen između utovarnih i istovarnih mjesta unutar granica naše zemlje.

Međunarodni prijevoz obuhvaća prijevoz robe između mjesta utovara u našoj zemlji i mjesta istovara u inozemstvu i obrnuto.

Tonski kilometar je jedinica mjere koja predstavlja prijevoz jedne tone robe na udaljenosti od jednog kilometra.

Pismonosne i paketne pošiljke obuhvaćaju broj pismonosnih pošiljaka prispjelih u unutrašnjem prometu i prispjelih i otpremljenih u međunarodnom prometu.

SAOBRAĆAJ / PROMET

PRIJEVOZ PUTNIKA I ROBE

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
CESTOVNI PRIJEVOZ ROBE						
Pređeni kilometri vozila, u hilj./tis.	2.382	1.391	3.299	3.518	3.392	5.469
Prevezeno tona robe, u hilj./tis.	95	78	76	139	91	234
Tonski kilometri, u hilj./tis.	24.158	16.402	27.068	31.277	29.850	38.528
CESTOVNI PRIJEVOZ PUTNIKA						
Pređeni kilometri vozila, u hilj./tis.	441	347	512	603	12.329	13.124
Prevezeni putnici, u hilj./tis.	55	38	16	12	3.684	2.736
Putnički kilometri, u hilj./tis.	3.939	3.058	2.647	2.875	197.900	333.112
GRADSKO - PRIGRADSKI PRIJEVOZ						
Pređeni kilometri ukupno, u hilj./tis.	24.870	25.710	26.618	28.084	16.566	16.015
Tramvaji	3.173	3.118	3.068	2.896	2.900	2.776
Autobusi	19.487	20.515	21.283	22.934	22.340	11.170
Trolejbusi	2.210	2.077	2.267	2.254	2.247	2.069
Prevezeni putnici, u hilj./tis.	178.561	179.149	179.394	177.755	162.300	115.262
Tramvaji	82.054	82.279	80.690	79.295	73.646	45.921
Autobusi	69.414	70.135	72.186	71.773	67.064	50.393
Trolejbusi	27.093	26.735	26.518	26.687	25.275	18.948

UNUTRAŠNJA/UNUTARNJA TRGOVINA

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Izvori i metode prikupljanja podatak

Podaci o broju prodavnica/prodavaonica i servisa, broju zaposlenih, ostvarenom prometu i zalihama u distributivnoj trgovini dobiveni su iz istraživanja Tromjesečni izvještaj distributivne trgovine za pravne osobe (obrazac TRG – 2). Istraživanje se provodi na osnovu Zakona o statistici u Federaciji BiH (Sl. Novine FBiH br. 63/03). Jedinice posmatranja su poslovni subjekti - pravne osobe - koji su prema pretežnoj djelatnosti registrirani u području G Standardne klasifikacije djelatnosti - KD. Također, obuhvaćene su izabrane pravne osobe koje su prema pretežnoj djelatnosti registrirane u nekoj od ostalih djelatnosti (industrija, građevinarstvo, ugostiteljstvo itd.) prema KD, ali obavljaju neku od trgovačkih djelatnosti. Obrtnici nisu obuhvaćeni ovim istraživanjem.

Podaci o ostvarenom ukupnom prometu trgovačkih poslovnih subjekata i prometu u trgovini na malo dobiveni su iz istraživanja Mjesečni izvještaj trgovine na malo (obrazac TRG – 1), koji podnose poslovni subjekti – pravne osobe registrirani prema pretežnoj djelatnosti u trgovini na malo, tj. u odjeljku 52 ili u podrazredima 50.10.2, 50.30.2, 50.40.2 i razredu 50.50 Klasifikacije djelatnosti – KD. Također su obuhvaćene izabrane pravne osobe iz ostalih djelatnosti ako obavljaju navedene djelatnosti. Obrtnici nisu obuhvaćeni ovim istraživanjem.

Od 1. januara/siječnja 2006. promjenjen je obrazac TRG – 1 kao i način iskazivanja podataka, tj izvještavanja u trgovini na malo. Ne prikupljaju se više podaci o broju prodavnica/prodavaonica, što je u skladu sa regulativom EU za kratkoročne statistike (Short Term Statistics - STS, Council Regulation No 1165/98).

Dosadašnji način prikupljanja i objavljivanja podataka po jedinicama u sastavu promijenjen je na iskazivanje prema osnovnom subjektu, što je u skladu/sukladno sa regulativom EU za strukturne poslovne statistike (Structural Business Statistics – SBS, Council Regulation No 58/97), a ujedno je olakšano izvještavanje statističkim jedinicama.

Podaci o prometu od trgovine na malo iskazani su na dva načina: prema pretežnoj djelatnosti u koju su razvrstani poslovni subjekti (tabela 14.2) i prema trgovačkim strukama (tabela 14.3).

Podaci o otkupu i prodaji poljoprivrednih proizvoda dobiveni su iz mjesečnih statističkih izvještaja TRG–31 i TRG-33 koje dostavljaju poslovni subjekti i dijelovi poslovnih subjekata razvrstani u područje A (poljoprivreda, lov i šumarstvo) i područje B (ribarstvo) Standardne klasifikacije djelatnosti, tj. poslovni subjekti (poljoprivredne zadruge, trgovačke, industrijske i druge organizacije) koje vrše otkup poljoprivrednih proizvoda od individualnih poljoprivrednih proizvođača, kao i poslovni subjekti koji vrše prodaju poljoprivrednih proizvoda iz vlastite poljoprivredne proizvodnje ili ostvarene interne realizacije poljoprivrednih proizvoda u vlastitim pogonima u svrhu proizvodnje.

Podaci o prometu poljoprivrednih proizvoda na pijacama/tržnicama dobiveni su iz mjesečnih statističkih izvještaja TRG-13 koje dostavljaju poslovni subjekti koji pružaju usluge korišćenja prodajnog prostora pijace. Ne obuhvaćaju se količine proizvoda koje na pijacu iznose poljoprivredna dobra već samo ono što individualni poljoprivredni proizvođači donose i prodaju.

Definicije

Distributivna trgovina sastoji se od svih oblika trgovačkih aktivnosti, od nabavke robe od proizvođača do isporuke robe krajnjem potrošaču. Obuhvaća: trgovinu na veliko za svoj račun, posredovanje u trgovini na veliko, trgovinu na malo i popravke motornih vozila i motocikla te predmeta za osobnu upotrebu/uporabu i domaćinstvo/kućanstvo.

Trgovina na veliko (na domaćem tržištu) je aktivnost kupovine i preprodaje robe industrijskim, trgovačkim, profesionalnim korisnicima i ustanovama i drugim poslovnim subjektima koji se bave trgovinom na veliko ili na malo. Također, uključuje se i tranzitni promet robe (prodaja robe koja se po nalogu prodavača direktno isporučuje kupcu bez prethodnog uskladištenja te robe kod prodavača).

Posredovanje u trgovini na veliko podrazumijeva obavljanje djelatnosti trgovine na veliko uz naplatu ili po ugovoru. Uključuje se prodaja s konsignacijskih skladišta, usluge komisionara (agenata), posrednika za trgovačku robu i drugih veletrgovaca koji trguju u ime ili za račun drugih te djelatnosti onih koji učestvuju u povezivanju prodavača s kupcima ili poduzimaju trgovačke transakcije u ime vlasnika robe.

UNUTRAŠNJA/UNUTARNJA TRGOVINA

Broj zaposlenih uključuje sve osobe koje stvarno rade u preduzeću/poduzeću, a to su: vlasnici, suvlasnici i neplaćeni članovi porodice/obitelji koji redovno/redovito rade u preduzeću/poduzeću; osobe koje rade izvan prostorija matičnog preduzeća/poduzeća (npr. trgovački predstavnici, dostavljači, ekipe za popravke i održavanje); osobe odsutne na kraće vrijeme (npr. zbog bolesti, porodiljskog bolovanja, plaćenog odmora i sl); radnike u štrajku; radnike koji rade skraćeno radno vrijeme; radnike koji obavljaju posao kod kuće; sezonske radnike i pripravnike.

Zalihe se iskazuju sa stanjem na kraju godine po knjigovodstvenoj vrijednosti. Zalihe robe koje se nalaze u skladištima iskazuju se kao zalihe u trgovini na veliko, a zalihe koje se nalaze u prodavnicama/prodavaonicama iskazuju se kao zalihe u trgovini na malo.

Promet od trgovine na malo (uključujući PDV) obuhvaća vrijednost prodatih roba krajnjim potrošačima odnosno stanovništvu za vlastitu potrošnju ili za upotrebu/uporabu u domaćinstvu/kućanstvu i obavljenih usluga u posmatranom periodu bez obzira da li su naplaćene ili ne.

Ukupan promet (isključujući PDV) obuhvata vrijednost svih ostalih prodatih proizvoda i usluga na tržištu (trgovina na veliko, posredovanje u trgovini na veliko, popravci, ugostiteljstvo i ostale djelatnosti). Ovdje se uključuje promet samo onih poslovnih subjekata čija je glavna djelatnost trgovina na malo. Poslovni subjekti čija je glavna djelatnost izvan trgovine na malo tj. neka druga djelatnost ne iskazuju promet od ostalih djelatnosti nego samo promet od trgovine na malo.

PDV je indirektni porez na potrošnju, koji se naplaćuje pri svakoj određenoj fazi u proizvodnom i distribucijskom lancu. Obuhvaća porez na dodanu vrijednost koji je obračunat kupcu. Primijenjuje se od 01.01.2006. na osnovu Zakona o porezu na dodanu vrijednost (Službeni glasnik BiH, br. 9/05 i 35/05).

Trgovačke struke predstavljaju pretežni robni asortiman prodaje u trgovini na malo. Grupe proizvoda koji se pretežno prodaju razvrstane su na osnovi SKD – a.

Pod sajmovima se smatraju sajmovi koji se organiziraju u komercijalne svrhe, a imaju međunarodni, nacionalni ili lokalni karakter. Ne obuhvaćaju se vašari, koji se po narodnoj tradiciji održavaju u pojedinim miestima

Otkup poljoprivrednih proizvoda je kupovina odnosno preuzimanje poljoprivrednih proizvoda neposredno od individualnih proizvođača koje vrše poslovni subjekti radi dalje prodaje ili prerade.

Prodaja poljoprivrednih proizvoda je prodaja, odnosno isporuka poljoprivrednih proizvoda iz vlastite proizvodnje poslovnih subjekata i njihovih dijelova.

UNUTRAŠNJA/UNUTARNJA TRGOVINA

**ZAPOSLENI, PRODAVNICE/PRODAVAONICE, PROMET I ZALIHE U
DISTRIBUTIVNOJ TRGOVINI PREMA PRETEŽNOJ DJELATNOSTI**

	2.006	2.007
Prodavnice/Prodavaonice i servisi	1.515	1.632
Zaposleni	14.213	15.772
Zalihe, 31.12., 000 KM	527.624	634.882
Promet sa PDV-om, 000 KM	4.675.023	5.801.684
50 Trgovina motornim vozilima i motociklima: održavanje i popravak motornih vozila i motocikla; trgovina na malo motornim gor. i mazivima	559.600	730.699
51.1 Posredovanje u trgovini na veliko	197.496	102.485
51.2 - 51.7 Trgovina na veliko	2.646.227	3.601.269
52.1 -6 Trgovina na malo, osim trgovine motornim vozilima i motociklima; popravak predm.za osobnu upotrebu i dom.	582.643	639.870
52.7 Popravak predmeta za vlastitu upotrebu	32.114	25.912
Ostale djelatnosti	656.943	701.449

**PRODAVNICE ZAPOSLENI, PROMET I ZALIHE U DISTRIBUTIVNOJ TRGOVINI
PREMA PRETEŽNOJ DJELATNOSTI, 2007.godine**

	Prodavnice/ prodavaonice i servisi 31.12.2007.	Zaposleni 31.12.2007.	Promet sa PDV-om, 000 KM	Struktura	Zalihe, 000 KM 31.12.2007
Ukupno	1.638	15.980	5.878.190	100,0	638.371
Posredovanje u trgovini motornim vozilima i motociklima	-	4	2.003	0,0	-
Trgovina na veliko motornim vozilima i motociklima	-	254	479.070	8,1	38.248
Trgovina na malo motornim vozilima i motociklima	28	111	71.275	1,2	3.372
Trgovina na malo motornim gorivima i mazivima	124	673	250.142	4,3	15.221
Popravci i održavanje motornih vozila i motocikala	15	156	17.703	0,3	1.631
Posredovanje u trgovini na veliko <i>Mediation in wholesale trade</i>	-	298	329.280	5,6	-
Trgovina na veliko na domaćem tržištu	-	4.396	2.946.800	50,1	273.730
Izvoz	-	33	41.660	0,7	-
Trgovina na malo	1.464	9.216	1.662.883	28,3	305.107
Popravci predmeta za vlastitu upotrebu/uporabu i domaćinstvo/kućanstvo	7	59	1.137	0,0	1.062
Ostale djelatnosti	-	780	76.237	1,3	-
50.Trgovina motornim vozilima i motociklima, njihovo održavanje i popravak; trgovina na malo motornim gorivima i mazivima	91	1.223	730.699	12,4	53.089
51.1 Posredovanje u trgovini na veliko	23	251	102.640	1,7	9.014
51.2-51.7 Trgovina na veliko	497	8.858	3.674.524	62,5	352.409
52.1-52.6 Trgovina na malo	753	4.035	641.099	10,9	153.421
52.7 Popravak predmeta za vlastitu upotrebu	7	53	25.912	0,4	917
Ostale djelatnosti	267	1.560	703.316	12,0	69.521

DOMAĆI SAJMOVI, 2007

Vrsta sajma	Broj sajmova			Izložbeni prostor u m ²	Izlagači na sajmu			Strane zemlje izlagači	Broj posjetitelja
	Ukupno	prema značaju			Ukupno	domaći	strani		
		međunarodni	nacionalni						
Ukupno	7	6	1	12.031	371	298	73	49	168.000
poljoprivredni	-	-	-	-	-	-	-	-	-
specijalizirani	7	6	1	12.031	371	298	73	49	168.000
opći	-	-	-	-	-	-	-	-	-

DOMAĆI SAJMOVI, 2006

Vrsta sajma	Broj sajmova			Izložbeni prostor u m ²	Izlagači na sajmu			Strane zemlje izlagači	Broj posjetitelja
	Ukupno	prema značaju			Ukupno	domaći	strani		
		međunarodni	nacionalni						
UKUPNO	6	6	1	20.678	373	265	108	61	138.000
poljoprivredni	-	-	-	-	-	-	-	-	-
specijalizirani	6	6	1	20.678	373	265	108	61	138.000
opći	-	-	-	-	-	-	-	-	-

UPOREDNI PREGLED VRIJEDNOSTI OTKUPA POLJOPRIVREDNIH PROIZVOA PO GODINAMA

KM

NAZIV PROIZVODA	VRIJEDNOST OTKUPA			
	GODINA			
	2004	2005	2006	2007
PŠENICA MERKANTILNA	135			
JEČAM(BEZ PIVSKOG)	162			
ZOB-OVAS	221			
KUKURUZ U ZRNU-MERKANTILNI	551			
LJEKOVITO BILJE	20.573	5.057	5.394	
KROMPIR-KRUMPIR MERKANTILNI	1.690		7.566	6.070
CRNI LUK(ZRELE GLAVICE	585			
KUPUS(GLAVICE)	1.885		854	
MRKVA	450	659	66	
PARADAJZ-RAJČICA	253			
SVJEŽA PAPRIKA(BEZ FEFERONA)	388			
OSTALO SVJEŽE POVRĆE (Zeleno povrće, karfiol)		430	286	
LUBENICE I DINJE	6.549			
JABUKE ZA JELO	500		516	
JABUKE ZA PRERADU			3.300	
TOVLJENA JUNAD	239.221	296.716	519.130	564.245
OSTALA JUNAD ZA KLANJE	617.877	360.255	133.509	
TOVLJENA TELAD	321.523	310.822	351.925	485.293
OSTALA TELAD ZA KLANJE	361.071	369.156	98.168	
OVCE I ŠILJEŽAD ZA KLANJE			3.525	
TOVLJENA JAGNJAD-JANJAD	33.088		72.712	105.164
OSTALA JAGNJAD-JANJAD	167.185	145.051	35.184	2.255
TOVLJENI PILIĆI(brojleri)	3.281.018	4.470.196	5.266.502	5.725.989
TOVLJENI ČURIĆI-PURIĆI			281.090	383.598
OSTALA PERAD(KOKOŠKE-KOKOŠI,PATKE,ĆURKE)		279.160	65.624	239.910
JAJA(konzumna)	11.758	8.485	3.770	3.542
SVJEŽE MLIJEKO KRAVLJE		1.686.298	3.413.797	6.491.623
CVIJEĆE		350		
ŠUMSKI PLODOVI (gljive;šišarike;kupine)	246.581	155.240	111.386	116.018
UKUPNO	5.313.264	8.087.875	10.374.304	14.123.707

UPOREDNI PREGLED VRIJEDNOSTI PRODAJE POLJOPRIVREDNIH PROIZVOA PO GODINAMA
KM

NAZIV PROIZVODA	VRIJEDNOST PRODAJE			
	GODINA			
	2004	2005	2006	2007
PARADAJZ-RAJČICA				600
SVJEŽA PAPRIKA (BEZ FEFERONA)				211
OSTALO SVJEŽE POVRĆE(ZELENO POVRĆE,KARF.)				500
JAGODE				1274
OSTALA GOVEDA ZA KLANJE	75.281	95.489	98.505	55.530
GOVEDA ZA PRIPLOD		3.900		
TOVLJENA JUNAD	80.935	47.394	62.674	50.492
OSTALA JUNAD ZA KLANJE	12.356	13.967	995	
JUNAD ZA PRIPLOD	75.300	10.000		
TOVLJENA TELAD		42.811	9.383	36.251
TOVLJENA JUNAD	20.440			
JAJA(konzumna)	16.663			
	1.428.133	1.509.749	1.697.464	1.780.112
CVIJEĆE	472.033	433.370	495.371	568.378
OSTALO(SJEME CVIJEĆA,TRSKA,SIRĆE I DR.)		33.800		
UKUPNO	2.181.141	2.190.480	2.364.392	2.493.348

UGOSTITELJSTVO

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Izvori i metode prikupljanja podataka

Podaci o ugostiteljstvu prikupljeni su tromjesečnim izvještajem (obrazac UG-11) kojim su obuhvaćene pravne osobe i njihovi dijelovi koji obavljaju ugostiteljsku djelatnost.

Definicije

Ugostiteljska djelatnost je djelatnost pripremanja hrane i pružanja usluga prehrane, pripremanja i usluživanja pića i napitaka i pružanja smještajnih usluga. Prema Klasifikaciji djelatnosti to su sve djelatnosti iz područja H Hoteli i restorani (osim djelatnosti studentskih i učeničkih domova i ostalog neturističkog smještaja koji se također razvrstavaju u područje H). U skladu sa definicijom ugostiteljske djelatnosti obuhvaćene su i djelatnosti pružanja smještajnih usluga turistima koje se obavljaju u kupališnim i klimatskim lječilištima.

Ugostiteljskim objektom smatra se ugostiteljska poslovna jedinica koja u poslovnom, građevinskom i funkcionalnom pogledu čini cjelinu ili koja, u okviru šire građevinske cjeline, ima izdvojeni prostor i potrebnu funkcionalnost. Ugostiteljski objekti klasificiraju se u odgovarajuću vrstu, a određene vrste ugostiteljskih objekata u odgovarajuću kategoriju. Ugostiteljski objekti klasificiraju se kao objekt za smještaj (hoteli, moteli, pansioni itd.) i objekti za prehranu, kafane/kavane, snack-barovi).

Promet u ugostiteljstvu obuhvaća vrijednost izvršenih ugostiteljskih usluga (posluživanja hranom i pićima, usluge smještaja i ostalih usluga koje se uobičajno pružaju uz osnovne ugostiteljske usluge).

UGOSTITELJSTVO

PROMET U UGOSTITELJSTVU

KM

	2003	2004	2005	2006	2007
UKUPNO	36.430.154	39.113.505	41.550.136	43.524.482	55.771.584
Državna svojina	-	-	-	12.134.103	11.187.959
Privatna svojina	-	-	-	26.517.663	40.290.875
Mješovita svojina	-	-	-	4.872.716	4.292.750
PO VRSTAMA UGOSTITELJSKIH OBJEKATA					
UKUPNO	36.430.154	39.113.505	41.550.136	43.524.482	55.771.584
Hoteli	25.464.793	26.187.622	27.436.349	31.531.854	38.851.967
Moteli	577.274	836.417	487.101	-	-
Restorani	3.301.449	4.187.021	4.448.395	4.240.751	8.530.846
Kafane/Kavane	1.494.078	1.285.293	1.240.326	1.952.061	2.415.168
Barovi	277.591	136.440	-	-	-
Gostione, krčme i bifei	1.228.027	1.166.241	1.223.695	-	-
Kampovi i druge vrste ugost. objekata	-	-	-	1.093.496	1.322.023
Kantine i pripremnice objekata	-	-	-	609.880	971.184
Buffet	-	-	-	4.096.440	3.680.396
Konobe	42.100	33.270	33.065	-	-
Ostali ugostiteljski objekti	4.044.842	5.281.201	6.681.205	-	-
PO VRSTAMA USLUGA					
Pivo	1.168.920	1.483.125	1.813.979	2.012.729	2.305.932
Vino	573.813	691.454	759.475	948.747	1.366.885
Rakija	167.124	257.305	144.146	274.012	165.540
Ostala žestoka pića	602.485	648.029	789.921	909.229	1.231.462
Voćni sokovi	772.736	883.641	936.266	1.226.488	1.709.249
Ostala bezalkoholna pića	1.123.808	1.080.136	909.905	1.366.127	1.889.403
Mineralana voda i soda voda	589.336	559.534	529.772	644.281	1.050.244
Hrana	8.053.929	9.305.704	10.468.673	9.952.132	13.022.854
Napici	1.984.039	1.923.661	2.026.803	2.098.589	2.929.442
Duhan i šibice	52.595	65.925	102.713	113.611	141.455
Ostali robni promet	20.319	40.682	56.771	143.619	19.584
Ostali nerobni promet	4.177.075	3.345.245	2.748.655	1.951.423	3.377.849
Noćenja	17.143.975	18.829.064	20.263.057	21.883.495	26.561.685

TURIZAM

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Izvori i metode prikupljanja podataka

Izvor podataka o turizmu jeste redovno/redovito istraživanje Mjesečni izvještaj o dolascima i noćenjima turista (TU-11).

Podaci o broju dolazaka i noćenja turista prikupljeni su putem mjesečnih izvještaja koje dostavljaju poslovni subjekti i dijelovi poslovnih subjekata koji se bave pružanjem smještajnih usluga turistima ili samo posreduju u pružanju tih usluga. Izvještaji se sastavljaju na osnovu/temelju evidencija u knjigama gostiju.

Definicije

Turist je svaka osoba koja u mjestu izvan svog prebivališta provede najmanje jednu noć u ugostiteljskom ili drugom objektu za smještaj gostiju, radi odmora ili rekreacije, zdravlja, studija, sporta, religije, porodice/obitelji, poslova, javnih misija i skupova.

Domaći turist je svaka osoba sa prebivalištem u Bosni i Hercegovini koja u nekom mjestu u Federaciji Bosne i Hercegovine, izvan mjesta svog prebivališta, provede najmanje jednu noć u ugostiteljskom ili drugom objektu za smještaj gostiju u Federaciji BiH.

Stranim turistima smatraju se sve osobe koje u Bosni i Hercegovini nemaju stalno prebivalište, a provedu najmanje jednu noć u ugostiteljskom ili drugom objektu za smještaj gostiju.

Vrsta mjesta. Turističkim mjestom u ovom istraživanju smatra se ono mjesto koje ispunjava sljedeće osnovne uvjete: atraktivne (prirodne ljepote, ljekoviti izvori, kulturno-historijski/povijesni spomenici, razne kulturne, zabavne i sportske priredbe), komunikativne (mogućnost pristupa, prometne veze) i receptivne (objekti za smještaj i uz njih potrebni prateći objekti za pružanje raznih usluga - trgovinskih, zanatskih/obrtničkih, poštanskih i sl., zatim parkovi, kupališta, šetališta itd.).

Turistička se mjesta razvrstavaju u sljedeće vrste

Sarajevo je mjesto koje posjetitelje privlači prvenstveno kao administrativno-politički centar, zatim i svojim historijskim/povijesnim, etničkim, ekonomskim, urbanističko-administrativnim drugim svojstvima.

TURIZAM

Banjska mjesta su mjesta kod kojih je ljekovitost termalnih ili mineralnih voda i ostalih geološko-mineraloških sastojaka naučno/znanstveno-medicinski ili empirijski utvrđena i koja imaju odgovarajuće objekte s uređajima za liječenje i oporavak posjetitelja.

Primorska mjesta su mjesta duž morske obale.

Ostala turistička mjesta su mjesta koja imaju atraktivne faktore (npr. klimatske, zatim kulturno-historijske/povijesne spomenike i sl.), riječna i jezerska mjesta i dr., a koja se ne mogu razvrstati u naprijed navedena mjesta.

Neturistička mjesta jesu sva ostala mjesta koja se ne mogu razvrstati ni u jednu od prethodnih vrsta, a raspoložu ugostiteljskim objektima za smještaj.

TURIZAM

TURISTI I NOĆENJA PREMA VRSTAMA OBJEKATA

	DOLASCI TURISTA			NOĆENJA TURISTA		
	Ukupno	Domaći	Strani	Ukupno	Domaćih turista	Stranih turista
2003	94.607	29.557	65.050	189.484	50.869	138.615
Hoteli	85.100	26.198	58.902	172.881	46.112	126.769
Moteli	2.243	808	1.435	4.260	1.246	3.014
Pansioni i prenoćišta	3.781	1.562	2.219	6.240	2.193	4.047
Domaćin./Kućanstva	834	91	743	1.824	149	1.675
Radnička odmarališta	2.649	898	1.751	4.279	1.169	3.110
2004	105.423	33.240	72.183	219.918	61.910	158.008
Hoteli	94.185	29.435	64.750	198.442	55.974	142.468
Moteli	2.362	718	1.644	5.425	1.367	4.058
Pansioni i prenoćišta	4.479	1.913	2.566	9.026	3.161	5.865
Domaćin./Kućanstva	1.016	89	927	2.367	156	2.211
Radnička odmarališta	3.381	1.085	2.296	4.658	1.252	3.406
Broj ležaja	4.214					
2005	116.326	34.448	81.878	245.113	66.756	178.357
Hoteli	102.689	30.617	72.072	218.552	60.364	158.188
Pansioni i prenoćišta	5.563	2.167	3.396	10.692	3.761	6.931
Domaćin./Kućanstva	1.667	64	1.603	3.597	156	3.441
Radnička odmarališta	4.568	1.062	3.506	7.614	1.405	6.209
Broj ležaja	4.254					
2006	130.422	35.483	94.939	276.969	67.289	209.680
Hoteli	117.022	32.626	84.396	250.343	62.519	187.824
Moteli	1.046	431	615	1.924	684	1.240
Pansioni i prenoćišta	5.525	1.599	3.926	10.843	2.912	7.931
Domaćin./Kućanstva	1.837	117	1.720	4.365	206	4.159
Radnička odmarališta	4.992	710	4.282	9.494	968	8.526
Broj ležaja	4.570					
2007	167.490	44.555	122.935	332.259	80.760	251.499
Hoteli	153.909	41.663	112.246	304.972	76.228	228.744
Moteli	799	297	502	1.918	544	1.374
Pansioni i prenoćišta	5.422	1.732	3.690	9.804	2.966	6.838
Domaćin./Kućanstva	1.646	56	1.590	4.725	109	4.616
Ostalo	5.714	807	4.907	10.840	913	9.927
Broj ležaja	5.312					

TURISTI I NOĆENJA PO ZEMLJAMA PREBIVALIŠTA

	DOLASCI TURISTA					NOĆENJA TURISTA				
	2003	2004	2005	2006	2007	2003	2004	2005	2006	2007
UKUPNO	65.050	72.183	81.878	94.939	122.935	138.615	158.008	178.357	209.680	251.499
Hrvatska	12.170	13.566	15.011	17.030	22.962	21.177	25.692	29.299	33.636	43.908
Slovenija	7.576	9.214	12.275	13.611	15.940	13.400	15.352	20.746	22.782	25.929
Srbija i Crna Gora	7.524	7.998	8.603	9.420	-	11.807	14.522	16.980	17.806	-
Srbija	-	-	-	-	9.075	-	-	-	-	16.914
Crna Gora	-	-	-	-	2.955	-	-	-	-	4.718
Austrija	3.268	3.218	2.833	3.234	4.619	5.778	6.396	5.261	6.401	9.173
Belgija	582	724	694	768	1.074	1.461	1.674	1.545	1.720	2.335
Danska	1.109	581	586	651	871	2.504	1.342	1.398	1.680	2.477
Francuska	1.824	2.056	2.314	2.713	3.455	4.127	4.168	5.051	6.103	7.519
Holandija/Nizozem.	1.065	1.223	1.643	1.817	2.291	2.386	3.103	4.281	4.870	6.382
Italija	3.049	3.265	3.255	4.164	4.691	5.917	6.934	6.782	9.037	9.434
Mađarska	1.097	1.014	1.153	1.368	1.787	1.890	2.086	2.056	2.791	3.150
Njemačka	3.823	3.844	4.354	4.421	7.655	8.585	8.841	10.222	11.653	15.155
Švajcarska/Švicarska	566	603	739	760	836	1.556	1.414	1.424	1.823	2.014
Velika Britanija	2.945	2.931	3.219	3.114	3.533	7.895	7.537	7.639	7.932	8.282
Japan	560	745	646	746	1.608	2.017	2.203	1.490	1.466	2.429
SAD	3.796	4.239	3.960	5.129	5.674	13.030	13.631	12.725	15.013	15.902
Makedonija	1.241	1.380	1.306	1.367	1.665	2.630	3.049	3.168	3.265	3.340
Švedska	1.181	1.326	1.249	1.717	1.755	2.837	3.167	2.853	4.419	4.074
Turska	1.943	3.806	5.616	7.555	9.798	5.625	10.594	15.813	18.999	23.657
Ostale	9.731	10.450	12.422	15.354	20.691	23.993	26.303	29.624	38.284	44.707

Uporedni pregled turista i noćenja po općinama Kantona Sarajevo za period 2003-2007 god.

NAZIV		DOMAĆI		STRANI	
GODINA	OPĆINA	DOLASCI	NOĆENJA	DOLASCI	NOĆENJA
2003	CENTAR	7.461	12.588	25.255	56.624
	ILIDŽA	5.802	9.370	8.724	16.960
	ILIJAS	361	1011	226	312
	NOVI GRAD	1.345	2.514	2.695	5.209
	NOVO SARAJEVO	5.882	8.524	15.234	28.460
	STARI GRAD	3.288	5.754	10.113	23.177
	TRNOVO	4.286	9.197	1.644	5.298
	VOGOŠĆA	1.132	1.911	1.159	2.575
UKUPNO		29.557	50.869	65.050	138.615
2004	CENTAR	6.475	10.193	26.766	60.607
	ILIDŽA	7.604	15.879	10.733	20.931
	ILIJAS	152	225	156	398
	NOVI GRAD	1.027	2.540	1.766	4.848
	NOVO SARAJEVO	6.613	10.749	14.095	26.313
	STARI GRAD	4.034	6.494	13.413	31.082
	TRNOVO	4.063	9.622	2.974	8.621
	VOGOŠĆA	3.272	6.208	2.280	5.208
UKUPNO		33.240	61.910	72.183	158.008
2005	CENTAR	7.188	11.351	30.704	66.936
	ILIDŽA	9.587	23.228	13.092	27.593
	ILIJAS				
	NOVI GRAD	767	1.798	1.418	3.076
	NOVO SARAJEVO	5.597	8.767	16.637	32.434
	STARI GRAD	4.776	7.357	14.264	32.615
	TRNOVO	3.907	8.079	3.224	8.912
	VOGOŠĆA	2.626	6.176	2.539	6.791
UKUPNO		34.448	66.756	81.878	178.357
2006	CENTAR	6.647	12.115	33.462	71.551
	ILIDŽA	9.426	16.905	18.507	40.984
	ILIJAS				
	NOVI GRAD	1.540	2.412	5.434	13.174
	NOVO SARAJEVO	5.553	9.324	17.348	31.697
	STARI GRAD	4.945	7.096	14.655	37.021
	TRNOVO	3.522	8.990	3.079	8.810
	VOGOŠĆA	3.850	10.447	2.454	6.443
UKUPNO		35.483	67.289	94.939	209.680
2007	CENTAR	7.020	12.058	34.647	70.081
	ILIDŽA	15.912	25.639	41.272	80.638
	ILIJAS				
	NOVI GRAD	2.114	4.020	6.044	12.070
	NOVO SARAJEVO	5.736	9.943	15.943	28.655
	STARI GRAD	4.355	5.853	20.351	45.290
	TRNOVO	3.496	7.676	2.375	8.434
	VOGOŠĆA	5.922	15.571	2.303	6.331
UKUPNO		44.555	80.760	122.935	251.499

Hotel u Ilijašu prestao s radom u 2005 godini

ZAPOSLENOST, NEZAPOSLENOST I PLAĆE

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Izvori i metode prikupljanja podataka

Podaci o broju zaposlenih prikupljaju se provođenjem redovnog/redovitog Mjesečnog istraživanja o zaposlenima i plaći (Rad-1) u pravnim osobama i Istraživanja o fizičkim osobama - vlasnicima koji samostalno obavljaju djelatnost - profesiju i osobama koje su kod njih zaposlene (Rad-15).

Broj zaposlenih u pravnim osobama rezultat je obrade podataka iz redovnog/redovitog Mjesečnog istraživanja (Rad-1), koji pravne osobe popunjavaju na osnovu propisanih evidencija. Istraživanjem su obuhvaćene pravne osobe svih oblika vlasništva, tijela državne vlasti svih nivoa/razina, ustanove i druge organizacije.

Podaci o broju zaposlenih u obrtu i djelatnostima slobodnih profesija rezultat su obrade Istraživanja Rad-15 i preuzimaju se od zavoda zdravstvenog osiguranja.

U podatke o zaposlenima uključeni su zaposlenici (uključujući zaposlenike u odbrani/obrani i policiji) i vlasnici obrta i slobodnih profesija.

Podaci o zaposlenima prema stepenu/stupnju stručnog obrazovanja, starosnim grupama kao i podaci o zaposlenima prema visini plaća dobiveni su na osnovu Godišnjeg istraživanja o zaposlenima i plaći u pravnim osobama (Rad-1G) zaposlenih sa stanjem 31. mart/ožujak. Ovim istraživanjem ne obuhvaćaju se zaposleni u odbrani/obrani, kao ni zaposleni u obrtu.

Podaci o nezaposlenima preuzimaju se od Federalnog Zavoda za zapošljavanje.

Podaci o prosječnoj neto-plaći po zaposlenom obračunavaju se na osnovu podataka redovnog/redovitog Mjesečnog istraživanja o zaposlenima i plaći (Rad-1) koje se provodi na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine. Istraživanjem su obuhvaćene pravne osobe svih oblika vlasništva, tijela državne vlasti svih nivoa/razina, ustanove i druge organizacije, po organizaciono teritorijalnom principu na nivou/razini općine.

Ovim istraživanjem obuhvaćene su neto-plaće zaposlenih u pravnim osobama koji imaju zasnovan radni odnos bez obzira na vrstu radnog odnosa i dužinu radnog vremena.

Nisu obuhvaćene plaće zaposlenih u odbrani/obrani kao ni plaće zaposlenih u obrtu.

ZAPOSLENOST, NEZAPOSLENOST I PLAĆE

Definicije

Pod pojmom zaposleni obuhvataju se zaposlenici i vlasnici.

Zaposlenik je fizička osoba koja ima zasnovan radni odnos s poslodavcem na neodređeno ili određeno vrijeme, a poslove obavlja u punom, nepunom ili skraćenom radnom vremenu.

Vlasnici su osobe koje imaju vlastiti obrt ili samostalno obavljaju profesionalnu aktivnost sa ili bez zaposlenika.

Godišnji prosjek broja zaposlenih izračunat je kao aritmetička sredina mjesečnih stanja.

Nezaposlene osobe predstavljaju ukupan broj osoba koje traže zaposlenje prijavljenih Zavodu za zapošljavanje.

Osobe koje prvi put traže zaposlenje čine prosječan broj nezaposlenih osoba tokom/tijekom godine koje ranije nisu bile u radnom odnosu.

Korisnici novčane naknade predstavljaju prosječan mjesečni broj korisnika novčane naknade za vrijeme nezaposlenosti u toku/tijeku godine.

Korisnici zdravstvenog osiguranja predstavljaju prosječan mjesečni broj korisnika zdravstvenog osiguranja za vrijeme nezaposlenosti u toku/tijeku godine.

Prosječna mjesečna neto-plaća je prosječan iznos koji zaposlenici primaju kao plaću za izvršene poslove po osnovi radnog odnosa i naknade za: godišnji odmor, državne praznike, plaćeni dopust, čekanje i zastoj bez krivnje zaposlenog, bolovanje na teret poslodavca i sl. Ne obuhvaća primanja koja terete materijalne troškove, naknade za bolovanje koje ne snosi poslodavac i primanja po osnovu/temelju ugovora o djelu.

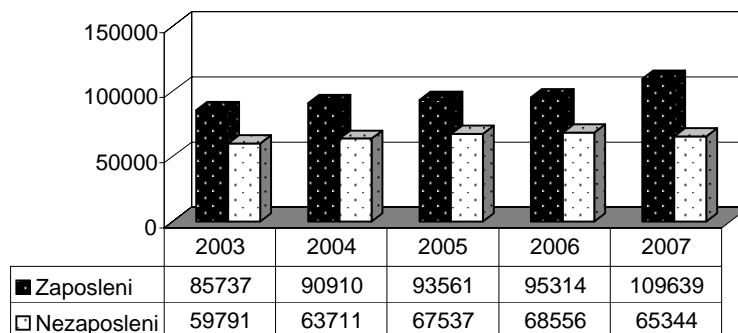
Nominalni indeksi neto plaća izračunati su iz apsolutnih podataka o prosječnim neto plaćama.

Realni indeksi neto plaća izračunati su dijeljenjem nominalnih indeksa neto plaća sa indeksom troškova života.

ZAPOSLENOST, NEZAPOSLENOST I PLAĆE

ZAPOSLENOST I PLAĆE PO PODRUČJIMA SKD

	Prosječan broj zaposlenih				Prosječna neto plaća u KM			
	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
UKUPNO	90.910	93.561	95.314	109.639	654,09	694,19	764,61	836,30
A Poljoprivreda, lov i šumarstvo	845	928	890	1.056	578,68	550,70	705,99	759,50
C Rudarstvo	69	74	80	127	574,52	454,52	421,68	493,25
D Prerađivačka industrija	13.841	12.472	12.562	13.732	560,62	589,24	617,27	681,46
E Snabdijevanje/Opskrba električnom energijom, gasom/plinom i vodom	3.671	3.722	3.753	3.325	801,10	834,20	961,22	1045,44
F Građevinarstvo	6.922	6.966	7.076	8.017	412,76	418,66	468,60	530,36
G Trgovina:popravlak motornih vozila,	11.129	12.226	13.250	19.616	446,75	486,93	562,76	593,60
H Ugostiteljstvo	4.109	4.315	3.784	4.131	477,73	515,42	555,17	582,09
I Prijevoz, skladištenje i veze	8.563	8.748	8.810	9.774	811,53	853,11	891,83	954,28
J Finans./Financ. posredovanje	3.184	3.298	3.645	4.511	1274,13	1302,18	1321,25	1353,73
K Poslovanje nekretninama, iznajmljivanje i poslovne usluge	3.941	4.615	4.948	6.387	548,76	641,33	711,88	774,69
L Javna uprava i odbrana/obrana; obavezno/obvezno soc. osiguranje	11.208	11.327	11.187	12.138	798,37	863,78	986,47	1055,52
M Obrazovanje	7.840	8.155	8.357	8.660	616,43	651,00	727,98	797,58
N Zdravstvena zaštita i socijalna skrb	7.599	7.906	7.760	8.177	763,22	770,94	792,72	886,29
O Ostale javne, društvene, soc. i vlastite uslužne djelatnosti	6.119	6.501	6.818	7.361	650,89	724,72	757,72	810,32
P Privatna domaćinstva	20	22	31	31	-	-	-	-
Q Eksteritorijalne organizacije	884	1.107	1.135	1.182	-	-	-	-
0 Neraspoređeno po SKD	966	1.179	1.228	1.414	-	-	-	-

ZAPOSLENOST I PLAĆE PO OPĆINAMA

	Prosječan broj zaposlenih				Prosječna neto plaća u KM			
	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
UKUPNO	90.910	93.561	95.314	109.639	654,09	694,19	764,61	836,30
Centar	32.811	33.930	33.732	38.115	688,77	741,08	847,64	930,01
Hadžići	2.946	2.780	2.994	3.291	557,30	567,86	600,05	642,56
Iliđža	8.570	9.091	9.883	13.330	523,83	568,70	618,90	672,80
Ilijaš	1.346	1.717	1.710	1.858	496,67	457,95	513,40	583,10
Novi Grad	14.365	15.236	15.705	18.194	573,99	622,74	661,31	721,91
Novo Sarajevo	18.504	18.668	18.984	20.985	733,31	790,13	851,83	920,81
Stari Grad	9.769	9.489	9.519	10.511	664,29	699,02	765,48	825,01
Trnovo	194	203	229	227	572,78	614,38	692,51	706,49
Vogošća	2.405	2.447	2.558	3.128	540,63	538,29	567,11	640,38

NEZAPOSLENE OSOBE PREMA STRUČNOJ SPREMI, stanje decembar/prosinac

Općine	Ukupno	VSS	VŠS	SSS	NSS	VKV	KV	PKV	NKV
2003	59.791	1.606	958	15.041	531	578	17.162	512	23.403
2004	63.711	2.142	1.056	16.380	523	590	18.541	538	23.941
2005	67.537	2.705	1.152	18.062	546	603	19.732	553	24.184
2006	68.556	2.942	1.095	18.456	532	595	19.976	551	24.409
2007	65.344	3.101	998	17.509	524	534	18.367	526	23.785
Centar	7.121	676	182	2.281	74	56	1.751	55	2.046
Hadžići	5.440	64	21	1.144	5	30	1.565	23	2.588
Iliđža	10.407	319	130	2.611	92	104	2.993	136	4.022
Ilijaš	4.873	64	28	826	19	29	1.418	55	2.434
Novi Grad	18.029	831	257	4.849	160	137	5.298	118	6.379
Novo Sarajevo	7.946	666	225	2.743	90	77	2.043	67	2.035
Stari Grad	6.097	332	97	1.823	52	50	1.813	44	1.886
Trnovo	403	4	2	52	-	3	97	-	245
Vogošća	5.028	145	56	1.180	32	48	1.389	28	2.150

CIJENE

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Izvori i metode prikupljanja podatak

Za indeks potrošačkih cijena cijene se prikupljaju na pet lokacija (gradova) u Federaciji Bosne i Hercegovine (Bihać, Mostar, Sarajevo, Tuzla i Zenica) odabranih prema kriteriju broja stanovnika i njihovoj ulozi u geografskom području kojem pripadaju.

Sve cijene prikupljaju uposlenici Federalnog zavoda za statistiku prema utvrđenom vremenskom rasporedu i unaprijed odabranom uzorku prodavnica/prodavaonica, tržnica i ustanova koje pružaju različite usluge stanovništvu. Snimatelji cijena dobijaju jasne specifikacije naziva proizvoda, njegove COICOP šifre i jedinice mjere i na osnovu tih informacija samostalno biraju konkretan proizvod čiju će cijenu snimati na određenom prodajnom mjestu, u skladu sa kriterijem najprodavanijeg proizvoda na datom prodajnom mjestu. Kako bi se osiguralo da snimatelji iz mjeseca u mjesec snimaju cijene istih proizvoda, te kako bi se moglo pratiti koje proizvode snimatelji posmatraju na terenu, u upitnik se unose karakteristike proizvoda, kao što su marka, vrsta i količina proizvoda koji se snima, te informacije o eventualnim zamjenama ovih karakteristika ukoliko ih bude.

Takav način snimanja omogućuje praćenje promjene kretanja cijena između dva perioda tj. praćenje dinamike kretanja cijena.

Za potrebe indeksa potrošačkih cijena, snimanje cijena se vrši sljedećih dana u mjesecu:

- za poljoprivredne proizvode koji se prodaju na tržnicama cijene se prikupljaju dva puta mjesečno, i to u prvoj i trećoj sedmici u mjesecu;
- za sve ostale proizvode cijene se, u skladu sa važećim Evropskim regulativama, prikupljaju jedanput mjesečno (između 1. i 21. u mjesecu), s tim da se nužno održava isti interval između prikupljanja.

Indeks potrošačkih cijena u Federaciji Bosne i Hercegovine izračunava se na osnovu reprezentativne liste proizvoda koju u 2007. godini čine 646 proizvoda. Svakog mjeseca prikuplja se oko 10.000 cijena na unaprijed definiranom uzorku prodajnih mjesta i geografskih lokacija.

CIJENE

Za obračun indeksa potrošačkih cijena upotrebljava se Klasifikacija osobne potrošnje prema namjeni (Classification of Individual Consumption by Purpose-COICOP) po kojoj se proizvodi i usluge dijele na dvanaest osnovnih odjeljaka za koje se izračunavaju indeksi.

Za indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda, cijene se prikupljaju od industrijaskih preduzeća/poduzeća, mjesečno putem obrasca C-41.

Obuhvaćeni su najvažniji proizvodi i usluge koje se proizvode i prodaju na domaćem tržištu.

Cijene se prikupljaju od 238 proizvodnih subjekata, za oko 460 proizvoda. Svakog mjeseca se, od izabranih preduzeća/poduzeća, prikuplja oko 780 pojedinačnih cijena za izabrane proizvode.

Za obračun indeksa cijena proizvođača industrijskih proizvoda upotrebljava se Klasifikacija djelatnosti (KD) prema kojoj se poslovni subjekti razvrstavaju u područja C,D i E i Nomenklatura industrijskih proizvoda (NIP).

Definicije

Indeks potrošačkih cijena predstavlja mjeru promjena cijena proizvoda i usluga koje rezidentna domaćinstva kupuju radi zadovoljenja svojih osobnih potreba.

Indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda predstavlja mjeru promjena cijena proizvoda koje industrijska preduzeća/poduzeća proizvode i prodaju na domaćem tržištu.

Ponderi

Ponderi koji se primjenjuju za izračunavanje **indeksa potrošačkih cijena** su koeficijenti koji odražavaju relativnu važnost odabranih proizvoda i usluga u ukupnoj potrošnji domaćinstava/kućanstva na domaćem teritoriju. Pomoću njih se izračunavaju elementarni indeksi kao ponderisani prosjeci. Bazirani su na podacima povezanim sa finalnom potrošnjom domaćinstava/kućanstva i na podacima o broju stanovnika.

CIJENE

Osnovni izvor podataka za izradu pondera za obračun indeksa potrošačkih cijena je Anketa o potrošnji domaćinstava/kućanstva. Za izračunavanje indeksa potrošačkih cijena od januara 2007. godine primjenjuju se ponderi koji se baziraju na podacima iz Ankete o potrošnji domaćinstava/kućanstva iz 2004. godine. Ponderi se svake godine korigiraju indeksom kretanja cijena u prethodnoj godini.

Ponderi koji se primjenjuju za izračunavanje **indeksa cijena proizvođača industrijskih proizvoda** su koeficijenti koji odražavaju relativno učešće vrijednosti prodaje pojedinog proizvoda u ukupnoj vrijednosti prodaje svih proizvoda na domaćem tržištu. Ponderi koji se koriste u 2008 godini su izračunati i primjenjuju se od 2002. godine.

CIJENE I TROŠKOVI ŽIVOTA

INDEKSI CIJENA I TROŠKOVA ŽIVOTA GRADA SARAJEVA

1. INDEKSI CIJENA NA MALO

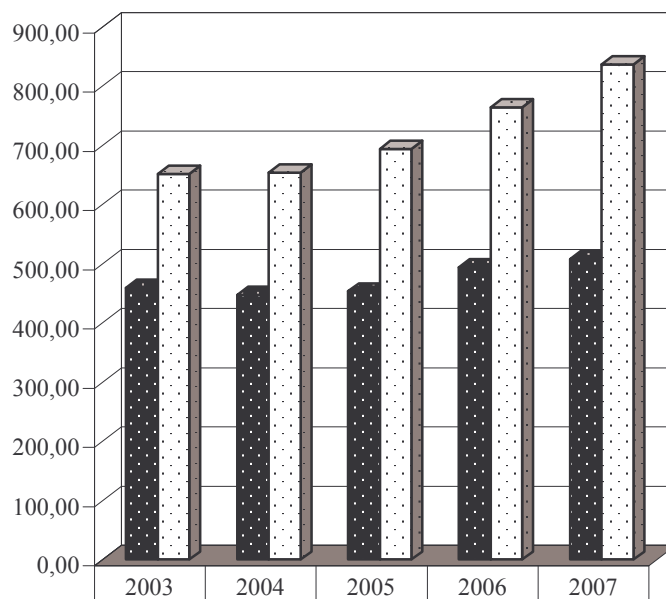
	$\frac{\text{Ø 2001}}{\text{Ø 2000}}$	$\frac{\text{Ø 2002}}{\text{Ø 2001}}$	$\frac{\text{Ø 2003}}{\text{Ø 2002}}$	$\frac{\text{Ø 2004}}{\text{Ø 2003}}$	$\frac{\text{Ø 2005}}{\text{Ø 2004}}$	$\frac{\text{Ø 2006}}{\text{Ø 2005}}$
	UKUPAN INDEKS	102,5	100,8	99,5	99,7	104,4
Prehrambeni proizvodi - ukupno	101,2	103,3	99,1	98,7	102,8	107,4
Poljoprivredni proizvodi	95,2	104,2	98,6	98,3	104,2	104,2
Industrijski proizvodi - ukupno	103,0	100,6	99,7	99,7	103,4	107,4
Industrijski prehrambeni proizvodi	104,4	102,9	99,3	99,0	102,1	109,1
Industrijski neprehrambeni proizvodi	101,8	99,2	100,1	100,4	102,9	107,2
Pića i duhan	104,9	100	99,2	98,0	112,9	101,1
Pića (alkoholna i bezalkoholna)	108,6	99,8	97,3	93,4	97,9	103,7
Duhan	103,3	100	100,0	100,0	119,5	100,0
Usluge	105,0	99,8	99,6	100,4	107,0	107,0

2. INDEKSI TROŠKOVA ŽIVOTA

	$\frac{\text{Ø 2001}}{\text{Ø 2000}}$	$\frac{\text{Ø 2002}}{\text{Ø 2001}}$	$\frac{\text{Ø 2003}}{\text{Ø 2002}}$	$\frac{\text{Ø 2004}}{\text{Ø 2003}}$	$\frac{\text{Ø 2005}}{\text{Ø 2004}}$	$\frac{\text{Ø 2006}}{\text{Ø 2005}}$
	UKUPAN INDEKS	102,7	100,8	99,7	99,8	103,6
Ishrana / Prehrana	101,2	102,9	99,4	98,4	102,1	108,5
Duhan i pića	105,1	99,9	99,0	97,9	113,3	101,1
Odjeća i obuća	101,1	100,2	101,0	102,4	102,2	103,0
Stanovanje	106,0	98,7	98,1	100,0	101,2	110,1
Stan	100,1	100,0	95,2	103,3	101,9	106,3
Ogrijev i osvjtljenje / rasvjeta	114,9	97,9	98,5	98,0	102,2	118,1
Pokućstvo	99,7	98,9	100,2	100,3	99,4	101,8
Higijena i njega zdravlja	100,2	99,6	100,0	98,6	98,4	106,4
Obrazovanje i kultura	103,2	100,3	100,8	99,0	97,6	103,8
Saobraćaj / Promet i PTT	104,0	99,4	100,5	102,2	110,6	108,3
ROBE	102,1	101,1	99,7	99,7	103,1	107,2
USLUGE	105,6	99,9	99,6	100,5	105,4	106,9

POTROŠAČKA KORPA

	2003	2004	2005	2006	2007
Januar	450,36	469,83	452,29	494,01	497,94
Februar	455,92	458,73	450,03	497,57	498,74
Mart	457,07	457,14	446,90	495,98	498,10
April	458,90	452,30	448,97	497,32	504,62
Maj	458,01	452,76	457,79	502,91	506,21
Juni	469,18	451,74	452,38	509,38	497,55
Juli	456,56	431,98	449,98	493,94	488,41
August	457,77	436,39	446,54	486,16	494,23
Septembar	464,03	438,14	457,53	485,48	512,59
Oktober	466,13	435,22	454,17	480,80	521,33
Novembar	459,43	440,91	458,07	490,31	529,82
Decembar	459,36	446,25	464,00	496,43	541,06
0	459,39	447,62	453,22	494,19	507,53

■ Prosječna korpa, KM	459,39	447,62	453,22	494,19	507,53
□ Prosječna neto plaća, KM	651,37	654,09	694,19	764,61	836,3

OBRAZOVANJE

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Izvori i metodi prikupljanja podataka

Podaci o dječijim vrtićima, djeci i odgojiteljima prikupljaju se godišnjim izvještajima sa stanjem 30. septembar/rujan tekuće godine.

Podaci o školama, učenicima i nastavnicima u osnovnim i srednjim školama prikupljaju se godišnjim izvještajima na početku i na kraju svake školske godine.

Podaci o upisanim studentima na visokoškolskim ustanovama prikupljaju se na osnovu obrazaca, koje popunjavaju studenti prilikom upisa u zimski semestar svake školske godine.

Podaci o studentima koji su diplomirali, te o broju kandidata koji su stekli naslov magistra ili doktora nauka/znanosti tokom/tijekom kalendarske godine prikupljaju se također na osnovu obrazaca, koje popunjavaju studenti, odnosno kandidati, prilikom diplomiranja odnosno odbrane/obrane magistarskog rada ili doktorske disertacije.

Podaci za doktore nauka/znanosti odnose se na kalendarsku godinu u kojoj je kandidat odbranio/obranio doktorsku disertaciju, a ne na godinu u kojoj je uveden u registar doktora nauka/znanosti.

Podaci o nastavnicima visokoškolskih ustanova prikupljaju se izvještajima o nastavnom osoblju sa stanjem 31. oktobra/listopada tekuće školske godine.

Podaci o učenicima s teškoćama u razvoju u osnovnim i srednjim školama, o učenicima u osnovnim muzičkim/glazbenim i baletskim školama prikupljaju se na posebnim obrascima na početku i na kraju svake školske godine.

Definicije

Školski sistem Federacije Bosne i Hercegovine uključuje predškolsko (ISCED 0), osnovno (ISCED 1& 2), srednje (ISCED 3) i visoko (ISCED 5A, 5B&6) obrazovanje. Osnovno i srednje obrazovanje organizirano je kao redovno/redovito obrazovanje i posebno obrazovanje koje uključuje obrazovanje djece i omladine/mladeži s teškoćama u razvoju i osnovno umjetničko obrazovanje koje priprema djecu za nastavak školovanja u srednjim umjetničkim školama.

Dječiji vrtići su ustanove koje pružaju usluge njege, odgoja i zaštite djece predškolske dobi.

U statistici obrazovanja školom se smatra skupina učenika koja pohađa nastavu određene vrste i stepena/stupnja po istovrsnom nastavnom planu i programu, bez obzira na to nalazi li se ta skupina učenika pod posrednim ili neposrednim rukovodstvom jedne uprave ili ima zajedničku upravu s drugim školskim jedinicama različite vrste i stepena/stupnja obrazovanja. Svaka teritorijalno odvojena jedinica (razredni odjel) iste vrste smatra se također školom (školskom jedinicom).

Obzirom da se u osnovnim školama izvodi istovremeno nastava po osmogodišnjem i devetogodišnjem programu obrazovanja, a u nekim kantonima isključivo se obavlja nastava po osmogodišnjem programu, nije izvršena podjela škola na osnovu programa rada. Iz tih razloga prikazuje se broj škola po programu osmogodišnjeg obrazovanja.

Kod redovnih/redovitih srednjih škola broj škola prikazan je u ukupnom zbiru redovnih/redovitih srednjih škola. Broj škola po vrstama (gimnazije, tehničke i srodne, stručne/strukovne i umjetničke škole) nismo u mogućnosti iskazati, jer jedna mješovita škola, kao pravni subjekt, može u svom sastavu imati više vrsta škola.

Visokoškolske ustanove su ovlaštene za organizaciju i izvedbu studija, te naučnog/znanstvenog visokostručnog ili umjetničkog rada. Fakulteti i umjetničke akademije organiziraju i izvode studije, naučni/znanstveni i visokostručni rad i razvijaju vrhunsko umjetničko i tehnološko stvaralaštvo. Visoke i više škole organiziraju i izvode stručne studije i razvijaju visokostručni i umjetnički, a iznimno i naučni/znanstveni rad.

Na skupu u Berlinu Bosna i Hercegovina je 18.09.2003. godine zvanično pristupila i postala članica Bolonjskog procesa. Iste godine uvodi se reforma u okviru visokog obrazovanja u Federaciji BiH. Bolonjska deklaracija još nije definirana na svim fakultetima i to je proces koji bi trebao biti završen do 2010. godine. Trenutno Bolonjski proces obuhvaća 40 zemalja članica.

ISCED 97 – International Standard Classification of Education – Međunarodna standardizirana klasifikacija obrazovanja koristi se prema preporuci UNESCO-a, OECD-a, EUROSTAT-a i drugih međunarodnih organizacija za prikazivanje svih podataka o obrazovanju i omogućuje usporedivost podataka o obrazovanju na međunarodnom nivou/razini.

OBRAZOVANJE

ISCED ima dvije glavne ukrštene varijable: stepen/stupanj obrazovanja i područje obrazovanja.

Stupnjevi obrazovanja, koji odgovaraju u školskom sistemu Federacije Bosne i Hercegovine jesu:

ISCED 0 – predškolsko obrazovanje djece od treće godine do polaska u osnovnu školu;

ISCED 1 – niže osnovno obrazovanje od I-IV razreda prema osmogodišnjem programu, odnosno od I-V prema devetogodišnjem programu obrazovanja.

ISCED 2 – više osnovno obrazovanje od V-VIII razreda prema osmogodišnjem programu, odnosno od VI-IX prema devetogodišnjem programu obrazovanja.

ISCED 3 - srednje obrazovanje;

ISCED 5 - tercijarno obrazovanje, odnosno više i visoko obrazovanje uključujući postdiplomski magistarski studij;

- ISCED 5A i 5B – visoko i više obrazovanje uključujući i postdiplomski magistarski studij;

ISCED 6 – školovanje za naučni/znanstveni stepen – doktorat.

Redovno/Redovito obrazovanje

Predškolsko obrazovanje nije obavezno/obvezno i obuhvaća djecu od treće godine života do polaska u školu.

Osnovno obrazovanje traje devet (osam) godina i obavezno je za svu djecu od šeste (ili sedme) do petnaeste godine života. Cilj osnovnog obrazovanja je stjecanje općeg znanja, a ostvaruje se prema jedinstvenom nastavnom programu.

Prelazak na devetogodišnje osnovno obrazovanje počeo je od školske 2004/2005 godine i povezan je sa promjenama u strukturi i organizaciji osnovnog odgoja i obrazovanja. Ovaj sistem osnovnog obrazovanja još nije zaživio u svim kantonima.

Srednje obrazovanje nakon završetka osnovnog školovanja omogućuje stjecanje znanja i sposobnosti za rad i nastavak školovanja. Srednje obrazovanje nije obavezno/obvezno. Vrste srednjih škola, ovisno o vrsti nastavnog plana i programa jesu:

- gimnazije – izvode nastavni plan i program u trajanju od četiri godine, a mogu biti opće i specijalizirane; pripremaju učenike za nastavak školovanja na visokoškolskim ustanovama;

OBRAZOVANJE

- stručne/strukovne škole – izvode nastavni plan i program u trajanju od tri (ili četiri) godine. Na kraju svog školovanja učenici ovih škola polažu završni ispit i osposobljavaju se za tržište rada. Školovanje mogu nastaviti jedino ako po gimnazijskom programu polože određen broj ispita koji su predviđeni Pravilnikom o načinu realizacije programa dopunskog obrazovanja osoba koja su završila srednju stručnu školu (Službene novine FBiH, broj 26/99);

- Tehničke i srodne škole – školovanje traje četiri godine. Pripremaju učenike za tržište rada i za nastavak školovanja na visokoškolskim institucijama;

- umjetničke škole – školovanje traje četiri godine, a mogu biti muzičke/glazbene, baletne i likovne. Pripremaju učenike za tržište rada i za nastavak školovanja na umjetničkim akademijama;

- učiteljske škole – školovanje traje četiri ili pet godina. Pripremaju učenike za tržište rada i za nastavak školovanja na visokoškolskim institucijama;
- vjerske škole – školovanje traje četiri godine. Pripremaju učenike za tržište rada i za nastavak školovanja na visokoškolskim institucijama.

Više i visoko obrazovanje provodi se na visokoškolskim ustanovama nakon završene srednje škole. Organizirano je kao:

- stručni studij, koji osposobljava studenta za visokostručni ili umjetnički rad, a traje dvije do tri godine
- sveučilišni studij, koji osposobljava studenta za visokostručni ili umjetnički rad i priprema ga za naučni/znanstveni rad, a traje najmanje četiri godine
- postdiplomski magistarski studij koji studenta, nakon završenog sveučilišnog studija, priprema za stjecanje akademskog naslova magistra.

Posebno obrazovanje

Osnovne muzičke/glazbene i baletne škole pripremaju učenike za nastavak školovanja u srednjim muzičkim/glazbenim i baletnim školama. Učenici tih škola obavezno/obvezno osnovno školovanje stječu paralelno u redovnim/redovitim osnovnim školama.

Osnovno obrazovanje djece i omladine/mladeži s teškoćama u razvoju provodi se u osnovnoj školi u posebnim odgojno-obrazovnim grupama i razrednim odjelima u okviru škole. Iznimno za djecu s većim teškoćama u razvoju osnovno školovanje obavlja se u posebnim ustanovama odgoja i obrazovanja.

Srednje obrazovanje učenika s teškoćama u razvoju organizira se uz primjenu individualnih postupaka u redovnim/redovitim ili posebnim razrednim odjelima i obrazovnim grupama.

OBRAZOVANJE
OSNOVNO I SREDNJE OBRAZOVANJE - KRAJ ŠKOLSKE GODINE

	Broj škola	Odjeljenja/ Odjeli	Učenici			Nastavno osoblje
			Svega	Učenice	Završili školu	
OSNOVNE ŠKOLE						
Redovne osnovne škole						
2003/04	82	1.493	37.956	18.335	4.944	2.244
2004/05	82	1.616	40.332	19.547	4.855	2.371
2005/06	83	1.637	40.298	19.502	4.684	2.446
2006/07	84	1.655	39.942	19.469	4.295	2.436
Škole sa posebnim potrebama						
2003/04	6	51	327	134	55	98
2004/05	6	49	319	134	59	102
2005/06	6	51	303	125	44	117
2006/07	6	50	278	107	42	116
Osnovne muzičke/glazbene škole						
2003/04	3	-	827	490	95	76
2004/05	3	-	860	510	102	78
2005/06	4	-	996	592	93	85
2006/07	4	-	1.082	647	124	97
Osnovne baletske škole						
2003/04	...	-	52	52	14	7
2004/05	...	-	73	70	-	8
2005/06	...	-	66	63	4	8
2006/07	...	-	71	68	25	8
CENTAR						
Redovne osnovne škole						
2003/04	11	231	5.585	2.684	782	363
2004/05	11	247	5.873	2.844	759	373
2005/06	11	247	5.880	2.822	674	378
2006/07	11	244	5.729	2.779	569	364
Škole sa posebnim potrebama						
2003/04	1	10	55	29	13	20
2004/05	1	9	49	28	12	20
2005/06	1	8	39	21	5	22
2006/07	1	8	37	18	5	21
HADŽIĆI						
Redovne osnovne škole						
2003/04	7	89	2.456	1.152	320	133
2004/05	7	98	2.598	1.194	281	140
2005/06	7	103	2.578	1.190	295	145
2006/07	7	103	2.549	1.166	280	148
Škole sa posebnim potrebama						
2003/04	1	2	16	5	-	12
2004/05	1	2	17	6	-	14
2005/06	1	1	9	1	-	12
2006/07	1	1	9	1	-	14
ILIDŽA						
Redovne osnovne škole						
2003/04	12	242	6.263	3.051	774	349
2004/05	12	269	6.721	3.252	681	384
2005/06	12	278	6.943	3.340	780	408
2006/07	12	276	6.832	3.346	746	399
Osnovne muzičke/glazbene škole						
2003/04	1	-	321	180	36	22
2004/05	1	-	278	157	31	22
2005/06	1	-	307	178	32	23
2006/07	1	-	327	191	46	30
Škole sa posebnim potrebama						
2003/04	1	1	6	3	-	1
2004/05	1	1	8	5	1	1
2005/06	1	1	8	6	1	1
2006/07	1	1	7	5	2	1
ILIJAS						
Redovne osnovne škole						
2003/04	12	87	2.082	961	275	128
2004/05	12	95	2.256	1.047	268	137
2005/06	12	102	2.268	1.051	273	143
2006/07	12	102	2.304	1.108	276	137

OSNOVNO I SREDNJE OBRAZOVANJE - KRAJ ŠKOLSKE GODINE (nastavak)

	Broj škola	Odjeljenja/ Odjeli	Učenici			Nastavno osoblje
			Svega	Učenice	Završili školu	
NOVI GRAD						
Redovne osnovne škole						
2003/04	14	392	10.561	5.210	1.314	579
2004/05	14	422	11.305	5.578	1.425	610
2005/06	15	419	11.205	5.550	1.349	617
2006/07	16	440	11.132	5.478	1.183	639
Škole sa posebnim potrebama						
2003/04	1	14	73	29	17	23
2004/05	1	12	67	27	7	20
2005/06	1	13	63	25	10	25
2006/07	1	12	55	20	13	27
NOVO SARAJEVO						
Redovne osnovne škole						
2003/04	10	212	5.113	2.435	674	328
2004/05	10	227	5.470	2.654	656	350
2005/06	10	229	5.417	2.618	581	364
2006/07	10	233	5.477	2.638	555	361
Škole sa posebnim potrebama						
2003/04	1	11	72	26	10	21
2004/05	1	12	87	28	13	29
2005/06	1	12	86	33	11	36
2006/07	1	12	86	29	10	32
Osnovne muzičke/glazbene škole						
2003/04	1	-	228	139	29	28
2004/05	1	-	290	180	27	30
2005/06	1	-	356	222	36	32
2006/07	1	-	406	247	34	35
Osnovne baletske škole						
2003/04	...	-	11	11	-	1
2004/05	...	-	33	33	-	2
2005/06	...	-	28	28	-	2
2006/07	...	-	40	40	8	4
STARI GRAD						
Redovne osnovne škole						
2003/04	8	127	3.129	1.508	432	189
2004/05	8	137	3.189	1.571	393	197
2005/06	8	137	3.133	1.519	367	195
2006/07	8	135	3.067	1.524	346	199
Škole sa posebnim potrebama						
2003/04	1	13	105	42	15	21
2004/05	1	13	91	40	26	18
2005/06	1	16	98	39	17	21
2006/07	1	16	84	34	12	21
Osnovne muzičke/glazbene škole						
2003/04	1	-	278	171	30	26
2004/05	1	-	292	173	44	26
2005/06	1	-	293	175	25	26
2006/07	1	-	308	189	44	28
Osnovne baletske škole						
2003/04	...	-	41	41	14	6
2004/05	...	-	40	37	-	6
2005/06	...	-	38	35	4	6
2006/07	...	-	31	28	17	4
TRNOVO						
Redovne osnovne škole						
2003/04	2	7	109	49	16	13
2004/05	2	8	119	53	16	15
2005/06	2	8	119	57	13	18
2006/07	2	8	111	48	12	17
VOGOŠĆA						
Redovne osnovne škole						
2003/04	6	106	2.658	1.285	357	162
2004/05	6	113	2.801	1.354	376	165
2005/06	6	114	2.755	1.355	352	178
2006/07	6	114	2.741	1.382	328	172

OSNOVNO I SREDNJE OBRAZOVANJE - KRAJ ŠKOLSKE GODINE (nastavak)

	Broj škola	Odjeljenja/ Odjeli	Učenici			Nastavno osoblje
			Svega	Učenice	Završili školu	
SREDNJE ŠKOLE						
2003/04	34	806	21.781	10.952	6.211	1.545
2004/05	38	794	20.802	10.314	5.593	1.643
2005/06	38	778	20.260	10.111	5.217	1.675
2006/07 (1 - 7)	38	783	19.957	9.910	5.079	1.670
1.Gimnazije						
2003/04	...	221	6.364	3.889	1.615	...
2004/05	...	234	6.529	3.969	1.496	...
2005/06	...	237	6.611	4.080	1.416	...
2006/07	...	246	6.675	4.042	1.622	...
2.Učiteljske škole						
2003/04	...	21	623	546	262	...
2004/05	...	13	355	307	198	...
2005/06	...	6	154	133	125	...
2006/07	...	1	29	26	29	...
3.Tehničke i srodne škole						
2003/04	...	332	9.341	4.658	2.512	...
2004/05	...	333	9.103	4.424	2.322	...
2005/06	...	340	9.173	4.355	2.279	...
2006/07	...	353	9.296	4.438	2.196	...
4.Stručne/Strukovne škole						
2003/04	...	183	4.561	1.404	1.623	...
2004/05	...	164	3.900	1.153	1.335	...
2005/06	...	146	3.449	1.067	1.194	...
2006/07	...	134	3.060	931	1.043	...
5.Umjetničke škole						
2003/04	...	16	378	219	88	...
2004/05	...	17	381	214	102	...
2005/06	...	16	358	213	81	...
2006/07	...	16	353	207	86	...
6.Vjerske škole						
2003/04	1	13	375	176	57	30
2004/05	1	13	400	187	85	25
2005/06	1	13	376	198	80	25
2006/07	1	13	400	203	71	25
7.Škole sa posebnim potrebama						
2003/04	3	20	139	60	54	54
2004/05	3	20	134	60	55	36
2005/06	3	20	139	65	42	55
2006/07	3	20	144	63	32	49

VISOKO I VIŠE OBRAZOVANJE

		Broj visoko-školskih ustanova	Upisani studenti			
			Ukupno	Žene	Od toga redovni/redoviti studenti	
					Ukupno	Žene
UNIVERZITET SARAJEVO	2004/05	28	32.781	17.941	23.214	12.702
	2005/06	28	33.195	18.093	24.034	13.175
	2006/07	26	32.401	17.785	23.935	13.273
	2007/08	26	33.372	18.589	24.280	13.632
FAKULTETI*	2004/05	25	31.570	17.414	22.275	12.249
	2005/06	25	31.968	17.598	23.086	12.741
	2006/07	23	31.169	17.377	23.134	12.930
	2007/08	23	32.130	18.170	23.440	13.274
Prirodno-matematički	2004/05	1	1.795	1.234	1.659	1.157
	2005/06	1	1.517	1.046	1.454	1.007
	2006/07	1	1.449	1.014	1.395	984
	2007/08	1	1.485	1.043	1.446	1.020
Arhitektonski	2004/05	1	556	298	556	298
	2005/06	1	549	292	549	292
	2006/07	1	559	303	559	303
	2007/08	1	562	311	562	311
Građevinski	2004/05	1	775	202	775	202
	2005/06	1	790	215	790	215
	2006/07	1	783	240	783	240
	2007/08	1	701	234	701	234
Mašinski	2004/05	1	624	95	624	95
	2005/06	1	596	97	596	97
	2006/07	1	597	92	559	87
	2007/08	1	662	113	619	106
Fakultet za saobraćaj i komunikaci	2004/05	1	749	173	749	173
	2005/06	1	763	173	763	173
	2006/07	1	762	184	762	184
	2007/08	1	733	192	733	192
Elektrotehnički	2004/05	1	1.073	317	1.073	317
	2005/06	1	1.275	354	1.275	354
	2006/07	1	1.272	374	1.272	374
	2007/08	1	1.241	391	1.241	391
Medicinski	2003/04	1	1.329	830	1.329	830
	2004/05	1	1.271	785	1.271	785
	2005/06	1	1.353	835	1.353	835
	2006/07	1	2.871	1.777	2.680	1.637
	2007/08	1	1.376	863	1.376	863
Stomatološki	2004/05	1	637	406	637	406
	2005/06	1	552	331	552	331
	2006/07	1	545	320	545	320
	2007/08	1	572	327	572	327
Farmaceutski	2004/05	1	887	746	887	746
	2005/06	1	928	771	928	771
	2006/07	1	1.341	1.101	1.341	1.101
	2007/08	1	984	805	984	805
Poljoprivredni	2004/05	1	626	321	575	295
	2005/06	1	672	348	628	332
	2006/07	1	726	395	680	377
	2007/08	1	758	419	651	375

nastavak						
		Broj visoko- školskih ustanova	Upisani studenti			
			Ukupno	Žene	Od toga redovni/ redoviti studenti	
					Ukupno	Žene
Šumarski	2004/05	1	491	150	486	148
	2005/06	1	522	160	517	159
	2006/07	1	522	163	517	162
	2007/08	1	499	164	498	164
Veterinarski	2004/05	1	543	181	543	181
	2005/06	1	523	172	523	172
	2006/07	1	508	163	508	163
	2007/08	1	500	161	500	161
Pravni	2004/05	1	6.103	3.772	2.688	1.784
	2005/06	1	5.549	3.392	2.311	1.523
	2006/07	1	5.326	3.236	2.173	1.396
	2007/08	1	5.143	3.129	2.048	1.283
Ekonomski	2004/05	1	5.585	3.196	3.574	2.121
	2005/06	1	5.390	3.171	4.328	2.560
	2006/07	1	4.859	2.907	4.421	2.644
	2007/08	1	5.140	3.127	4.439	2.737
Političkih nauka	2004/05	1	3.230	1.863	1.428	886
	2005/06	1	4.086	2.364	1.792	1.127
	2006/07	1	3.778	2.278	1.950	1.243
	2007/08	1	4.537	2.607	2.548	1.548
Filozofski	2004/05	1	2.822	2.266	1.897	1.537
	2005/06	1	2.911	2.350	1.968	1.598
	2006/07	1	3.011	2.404	2.025	1.621
	2007/08	1	2.692	2.167	1.820	1.474
Fakultet sporta i tjeles.odgoja	2004/05	1	1.000	142	492	92
	2005/06	1	1.023	159	413	80
	2006/07	1	1.313	182	563	96
	2007/08	1	1.040	154	533	94
Kriminalističkih nauka	2004/05	1	1.763	456	1.532	407
	2005/06	1	1.781	466	1.317	361
	2006/07	1	1.440	405	1.036	310
	2007/08	1	1.567	469	988	327
Fakultet zdravstvenih studija	2005/06	1	593	346	593	346
	2006/07	1	644	393	644	393
	2007/08	1	1.026	656	760	468
Pedagoška akademija	2005/06	1	595	556	436	408
	2006/07	1	741	666	408	375
	2007/08	1	912	838	421	394
INTERNACIONALNI STUDIJ	2005/06	2	152	75	152	75
	2006/07	3	538	267	521	256
	2007/08	3	683	315	675	310
Saraj.škola za nauku i teh.	2005/06	1	120	56	120	56
	2006/07	1	172	77	172	77
	2007/08	1	231	101	231	101
Internacionalni univerzitet	2005/06	1	32	19	32	19
	2006/07	1	301	153	301	153
	2007/08	1	399	182	399	182
Philip Noel Backer	2006/07	1	65	37	48	26
	2007/08	1	53	32	45	27
PRIVATNI FAKULTETI Fakultet za javnu upravu	2006/07	1	138	75	138	75
	2006/07	1	138	75	138	75
	2007/08	1	208	120	87	36

		nastavak				
		Broj visoko- školskih ustanova	Upisani studenti			
			Ukupno	Žene	Od toga redovni/ redoviti studenti	
					Ukupno	Žene
VJERSKI FAKULTETI	2005/06	3	598	157	336	99
	2006/07	3	755	153	332	89
	2007/08	3	777	165	375	104
Islamskih nauka	2005/06	1	439	125	183	68
	2006/07	1	604	122	181	58
	2007/08	1	629	135	227	74
Vrhbosanska visoka teološka škola	2005/06	1	85	16	79	15
	2006/07	1	75	17	75	17
	2007/08	1	80	17	80	17
Franjevačka teologija	2005/06	1	74	16	74	16
	2006/07	1	76	14	76	14
	2007/08	1	68	13	68	13
AKADEMIJE	2005/06	3	477	263	460	260
	2006/07	3	477	255	469	254
	2007/08	3	465	254	465	254
Likovnih umjetnosti	2005/06	1	225	132	225	132
	2006/07	1	213	114	213	114
	2007/08	1	213	107	213	107
Muzička	2005/06	1	202	109	185	106
	2006/07	1	217	121	209	120
	2007/08	1	209	129	209	129
Scenskih umjetnosti	2005/06	1	50	22	50	22
	2006/07	1	47	20	47	20
	2007/08	1	43	18	43	18

* U ukupnom broju studenata Pravnog fakulteta uključeni su studenati dislociranih odjeljenja fakulteta u Zenici ,Tuzli i Srebrenici, a u Ekonomski uključeni su studenti dislociranih odjeljenja u Zenici i Goraždu

KULTURA I UMJETNOST

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Izvori i metode prikupljanja podatak

Podaci iz područja kulture i umjetnosti pružaju informacije o broju, prostornoj mreži, djelovanju radu pojedinih institucija. Podaci se prikupljaju periodično: godišnje i trogodišnje od izvještajnih jedinica neposredno ili preko kantonalnih odjeljenja. Na kalendarsku godinu odnose se podaci za filmsku djelatnost, radio i televiziju i biblioteke/knjižnice, a na sezonsku godinu podaci za pozorišta/kazališta.

Definicije

Filmska djelatnost obuhvaća snimanje, distribuciju te prikazivanje filmova.

Kino je dvorana ili otvoreni prostor opremljen uređajima za javno prikazivanje filmova. Kina rade kao stalna u dvorani, pokretna (putujuća) i ljetna. Mogu biti samostalna, u sastavu preduzeća/poduzeća za prikazivanje filmova, u sastavu drugog preduzeća/ poduzeća, kulturno-obrazovne ustanove te privatna.

Radijska i televizijska djelatnost obuhvaća ustanove koje preko odašiljača stvaraju i emitiraju program namijenjen javnosti.

Pozorišta/kazališta obuhvaćaju rad profesionalnih, amaterskih, dječijih i eksperimentalnih pozorišta/kazališta.

Profesionalna pozorišta/kazališta su kulturno-umjetničke ustanove sa stalnim profesionalnim ansamblom i dvoranom u kojoj daju predstave.

Dječija pozorišta/kazališta su profesionalna pozorišta/kazališta koja redovno daju predstave za djecu.

Amaterska pozorišta/kazališta su kulturno-umjetničke ustanove u čijem ansamblu su pretežno amateri, a mogu biti samostalna ili u sastavu udruženja kulturno-umjetničkog amaterizma.

Kapacitet pozorišta/kazališta i kina je broj raspoloživih sjedala za posjetitelje u stalnoj dvorani pozorišta/kazališta, odnosno kina.

Profesionalni orkestri su muzički/glazbeni sastavi profesionalnih muzičara/glazbenika koji izvode simfonijsku i koncertnu muziku/glazbu.

Bibliotekom/knjižnicom se smatra svaka sređena zbirka štampanog ili drugim sredstvom umnoženog materijala (knjiga i periodike) i drugih dokumenata uključivši grafičke i audiovizuelne. Osoblje biblioteke/knjižnice korisnicima olakšava korišćenje knjižne građe radi informiranja, istraživanja i obrazovanja.

Prema namjeni biblioteke/knjižnice mogu biti nacionalna, visokoškolske, specijalne, javne i biblioteke osnovnih i srednjih škola koje su namijenjene prvenstveno učenicima i nastavnicima.

KULTURA I UMJETNOST
POZORIŠTA / KAZALIŠTA

	Pozorišta / kazališta	Predstave	Posjetitelji	Zaposleni
2004	6	967	465.271	341
2005	5	821	393.040	336
2006	4	328	74.878	331
2007	4	348	76.852	330
Centar	4	348	76.852	330

KINA

	Kina	Predstave	Posjetitelji	Zaposleni
2003	8	3.756	260.317	35
2004	9	3.836	262.828	37
2005	8	3.098	156.351	37
2006	9	3.708	213.045	35
2007	8	1.686	102.298	32
Centar	8	1.686	102.298	32

RADIO STANICE/POSTAJE

	Radio stanice/postaje	Emitirani program, u satima	Govorni program, u satima	Muzički program, u satima	Zaposleni
2003	14	106.072	53.347	52.725	170
2004	13	105.220	52.222	52.998	266
2005	14	112.340	53.455	58.885	250
2006	15	116.355	59.194	57.161	269
2007	15	115.705	60.146	55.559	270
Centar	6	43.800	24.901	18.899	73
Hadžići	1	8.760	5.840	2.920	7
Ilidža	1	6.205	4.015	2.190	4
Ilijaš	1	4.380	2.600	1.780	12
Novi Grad	3	26.280	8.545	17.735	132
Novo Sarajevo	2	17.520	8.945	8.575	22
Vogošća	1	8.760	5.300	3.460	20

TV STANICE/POSTAJE

	Televizijske stanice/postaje	Emitirani program, u satima	Govorni program, u satima	Muzički program, u satima	Zaposleni
2003	8	44.462	40.151	4.311	1.378
2004	9	43.130	39.402	3.728	1.610
2005	9	51.527	47.291	4.236	692
2006	10	57.365	54.125	3.240	706
2007	10	65.211	60.918	4.293	742
Centar	2	11.194	11.194	-	12
Hadžići	1	5.110	4.380	730	7
Ilidža	1	2.441	2.329	112	29
Novi Grad	3	21.190	20.227	963	450
Novo Sarajevo	1	7.756	7.522	234	36
Stari Grad	1	8.760	7.530	1.230	188
Vogošća	1	8.760	7.736	1.024	20

SOCIJALNA ZAŠTITA/SKRB

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Izvori i metode prikupljanja podatak

Podaci o korisnicima, pravima, uslugama i mjerama socijalne zaštite/skrbi rezultat su obrade godišnjih izvještaja centara za socijalnu zaštitu/skrb, odnosno službi socijalne zaštite/skrbi.

Podaci o ustanovama za socijalnu zaštitu/skrb sa smještajem rezultat su obrade statističkih izvještaja ustanova za socijalnu zaštitu/skrb o djeci, omladini/mladeži i odraslima a prikupljaju se svake godine.

Podaci o socijalnoj pomoći preuzeti su od Ministarstva rada i socijalne politike.

Definicije

Centri za socijalnu zaštitu/skrb, odnosno službe za socijalnu zaštitu/skrb ustanove su koje pružaju stručnu i socijalnu pomoć u raznim oblicima osobama kojima je pomoć potrebna. Pomoć može biti materijalna (jednokratna ili pomoć za održavanje), pomoć u osposobljavanju za rad i rehabilitaciju, pomoć u smještaju u razne ustanove socijalne zaštite/skrbi itd. Rad centara odnosno službi odvija se timski, tj. u radu sudjeluju socijalni radnici, psiholozi, pedagozi, defektolozi, liječnici, pravnici i drugi stručni radnici.

Domovi za socijalnu zaštitu/skrb o djeci i omladini/mladeži su domovi koji pružaju smještaj, prehranu, zbrinjavanje, odgoj, zdravstvenu zaštitu, školovanje, osposobljavanje za rad, te odgovarajuće oblike stručne pomoći djeci i omladini/mladeži bez roditeljske zaštite, mentalno i tjelesno invalidnoj djeci, te djeci i omladini/mladeži društveno neprihvatljivog ponašanja.

Ustanove za socijalnu zaštitu/skrb o odraslim i starijim osobama su ustanove koje pružaju organizirano stanovanje, prehranu, pomoć i njegu, zdravstvenu zaštitu, odmor i rekreaciju i druge razne aktivnosti stručnog tretmana bolesnim osobama, ovisnicima o alkoholu, te starim i nemoćnim osobama.

Korisnik socijalne pomoći je osoba kojoj je zbog određenih životnih uvjeta ili zbog posebnog duševnog ili tjelesnog stanja dodijeljen neki oblik socijalne pomoći. Korisnici socijalne pomoći utvrđuju se zakonom.

SOCIJALNA ZAŠTITA/SKRB

Usluge socijalne pomoći su oblici i aktivnosti koje se poduzimaju u svrhu sprečavanja, uklanjanja ili ublažavanja stanja socijalno-zaštitne potrebe, kao što su: osposobljavanje za rad i privređivanje, pomoć pri rješavanju sukoba u porodici/obitelji ili na radnom mjestu, pomoć pri rješavanju stambenog pitanja, smještaj u druge porodice/obitelji ili ustanove socijalne skrbi te različiti oblici materijalne pomoći u novcu ili naturi.

SOCIJALNA ZAŠTITA / SKRB

	2003	2004	2005	2006	2007
Broj centara za socijalni rad	9	9	9	9	9
Obrađeni slučajevi u centrima					
Ukupno	39.042	39.959	40.300	50.716	42.679
žene	16.286	17.023	16.894	19.639	18.298
Djeca i omladina/mladež	2.633	2.632	2.724	3.166	2.785
žene	1.000	850	990	1.144	998
Odrasli	36.409	37.327	37.576	47.550	39.894
žene	15.286	16.173	15.904	18.495	17.300
Broj intervencija socijalne zaštite/skrbi					
Ukupno	81.448	92.390	88.769	117.743	144.940
žene	33.765	36.374	35.884	43.752	51.235
Djeca i omladina/mladež	7.856	7.886	7.525	8.825	10.450
žene	2.714	2.721	2.410	3.425	3.946
Odrasli	73.589	84.504	81.244	108.918	134.490
žene	31.051	33.653	33.474	40.327	47.289
Zaposleni u centrima - ukupno	104	113	115	111	132
Socijalni radnici	54	63	61	54	65
Defektolozi	-	-	-	-	-
Pedagozi	8	7	8	7	15
Psiholozi	5	6	6	5	5
Pravnici	13	13	15	21	23
Administrativno osoblje	17	17	17	16	16
Ostali	7	7	8	8	8

ZDRAVSTVENI RADNICI U BOLNICAMA, ISPISANI BOLESNICI I BOLESNIČKI DANI ISPISANIH BOLESNIKA

Opis	Godina					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
BROJ ZAPOSLENIH DOKTORA U BOLNICAMA	607	640	711	670	728	751
BROJ ZAPOSLENIH ZDRAVSTVENIH RADNIKA SA VIŠOM I SREDNJOM STRUČNOM SPREMOM U BOLNICAMA	1.539	1.623	1.658	1.704	1.735	1.745
BROJ ISPISANIH BOLESNIKA	49.827	51.399	51.436	52.551	53.785	54.985
BROJ BOLESNIČKIH DANA ISPISANIH BOLESNIKA U HILJ.	600.081	607.438	625.844	622.500	600.348	611.563

Opis	Godina				
	2003	2004	2005	2006	2007
BROJ BOLNIČKIH I STACIONARNIH POSTELJA					
Bolničke postelje	2.242	2.280	2.280	2.301	2.384
Stacionari	0	0	0	0	0

**RADNICI ZAPOSLENI U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA PREMA STEPENU
STRUČNE SPREME I PROFILU**

	2004	2005	2006	2007
Dr medicine	1.285	1.272	1.297	1.451
Dr medicine specijalisti	1.059	1.074	1.103	1.110
Dr stomatologije	240	239	283	264
Mr farmacije	185	186	209	215
Zdravstveni tehničari	3.161	3.206	3.337	3.497
Zdravstveni suradnici	178	190	209	229
Administrativno osoblje	1.220	1.210	1.176	1.161
Niža sprema	1.193	1.188	1.114	1.141
Ukupno zaposleni	7.462	7.491	7.638	7.958

**Napomena: U ukupan broj zaposlenih radnika uključen je i broj
zaposlenih u školama, fakultetima i socijalnim ustanovama.**

DJELATNOST OPĆE MEDICINE, 2007

	Zdravstveni radnici				Posjete-pregledi, hilj.			
	Ljekari	Ljekari specijalisti	sa višom stručnom spremom	sa srednjom stručnom spremom	Prva posjeta	Ponovna posjeta	Kućne posjete ljekara	
	6	3	-	6	6.292	10.589	-	

DJELATNOST ZAŠTITE PREDŠKOLSKE DJECE, 2007

	Zdravstveni radnici				Posjete-pregledi, hilj.				
	Ljekari	Ljekari specijalisti	sa višom stručnom spremom	sa srednjom stručnom spremom	Prva posjeta	Ponovna posjeta	Sistematski pregledi	Kontrolni pregledi	
	34	33	8	53	101.958	90.504	33.495	13.049	

DJELATNOST ZAŠTITE ŠKOLSKE DJECE, 2007

	Zdravstveni radnici				Posjete-pregledi, hilj.				
	Ljekari	Ljekari specijalisti	sa višom stručnom spremom	sa srednjom stručnom spremom	Prva posjeta	Ponovna posjeta	Sistematski pregledi	Kontrolni pregledi	
	28	23	10	44	93.739	86.061	25.112	1.503	

PRAVOSUDE

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Izvori i metode prikupljanja podataka

Podaci o učiniteljima kaznenih djela, učiniteljima privrednih/gospodarskih prijestupa i privrednih/gospodarskih sporova rezultat su redovnih statističkih istraživanja iz oblasti pravosuđa. Podaci o sudovima i sudijama, tužiteljstvima, tužiteljima, advokatima i advokatskim pripravnicima dobijeni su od Visokog sudskog i tužilačkog vijeća i Advokatske komore FBiH.

Obuhvatnost podataka je potpuna, jer se statističkim istraživanjima obuhvataju svi punoljetni i maloljetni učinitelji kaznenih djela, učinitelji privrednih/gospodarskih prijestupa i privrednih sporova uključujući kaznena djela učinjena od nepoznatih učinitelja protiv kojih je podnijeta prijava nadležnom tužiteljstvu.

Definicije

Punoljetni učinitelji kaznenih djela su osobe koje su u vrijeme učinjenja kaznenog djela imale navršenih 18 godina života, protiv kojih je postupak po kaznenoj prijavi i prethodni postupak završen i optužene osobe protiv kojih je kazneni postupak pravomoćno završen.

Optužene punoljetne osobe protiv kojih je podnesena optužnica, optužni prijedlog ili privatna tužba i protiv kojih je kazneni postupak pravomoćno završen odlukom suda kojom se obustavlja postupak, donosi oslobađajuća ili odbijajuća presuda, određuje se prisilni smještaj za neuračunljivu osobu ili se počinitelj proglašava krivim.

Osuđena osoba jest punoljetna osoba proglašena krivom prema kojoj su izrečene kaznene sankcije: zatvor, novčana kazna, odgojne mjere, sudska opomena i osoba proglašena krivom bez izricanja kazne.

Maloljetni učinitelji kaznenih djela su osobe koje su u vrijeme učinjenja kaznenog djela imale navršenih 14, a nisu navršile 18 godina života, prema kojima postupak po kaznenoj prijavi nije pokrenut (prijava odbačena) ili je pripremni postupak obustavljen.

Optužena osoba jest maloljetna osoba prema kojoj je kazneni postupak pred vijećem pravomoćno završen odlukom kojom je obustavljen postupak pred vijećem pravomoćno završen odlukom kojom je obustavljen postupak pred vijećem ili je izrečena sankcija (maloljetnički zatvor ili odgojne mjere).

Odgovorne osobe učinitelji privrednih/gospodarskih prijestupa smatraju se odgovorne osobe učinitelji privrednih/gospodarskih prijestupa u pravnom licu koje su povrijedile pravila o finansiskom/finacijskom poslovanju protiv kojih je prijava za privredni/gospodarski prijestup odbačena, podnijet optužni prijedlog kojim je postupak završen odlukom: prekinut postupak, optužni prijedlog odbačen ili odbijen, oslobođena optužbe ili se proglašava odgovornom uz izricanje sankcije.

Pravne osobe učinitelji privrednih/gospodarski prijestupa smatraju se pravne osobe koje su povrijedile pravila o finansiskom/finacijskom poslovanju protiv kojih je postupak okončan na naprijed navedeni način.

Pravila o postupku o privrednim/gospodarskim sporovima primjenjuju se u sporovima koji proizilaze iz međusobnih privrednih/gospodarskih odnosa imatelja radnji i drugih pojedinaca koji u obliku registriranog zanimanja obavljaju neku privrednu djelatnost, odnosno iz međusobnih privrednih/gospodarskih odnosa tih osoba i pravnih osoba.

PRAVOSUĐE

**OPTUŽENE I OSUĐENE PUNOLJETNE I MALOLJETNE OSOBE
PREMA KAZNENOM DJELU**

Kaznena djela protiv	Punoljetni počinitelji				Maloljetni počinitelji			
	Kaznene prijave		Optužbe		Kaznene prijave		Optužbe	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
UKUPNO	3.213	3.597	2.159	1.737	734	511	254	287
Života i tijela	167	278	170	140	100	58	33	32
Slobode i prava građana	94	221	64	54	12	9	1	3
Radnih odnosa	2	3	2	2	-	-	-	-
Časti i ugleda	-	-	-	-	-	-	-	-
Dostojanstva osobe i morala	17	14	22	17	1	4	2	4
Braka i obitelji	211	248	68	89	1	4	-	1
Zdravlja ljudi	473	407	398	309	18	24	11	9
Privrede/Gospodarstva	23	31	27	16	-	-	-	-
Okoliša	103	81	61	53	-	3	-	-
Imovine	870	1.425	715	568	436	292	165	184
Opće sigurnosti ljudi i imovine	52	66	57	41	19	11	6	6
Sigurnosti javnog prometa	95	166	91	96	1	1	-	1
Pravosuđa	32	44	10	20	7	3	1	4
Javnog reda i pravnog prometa	426	464	383	285	136	101	35	43
Podmićivanja i službene i druge odg	58	78	44	33	-	-	-	-
Poreza	10	7	5	1	-	-	-	-
Ostala kaznena djela	2	18	11	2	-	-	-	-
Oružanih snaga FBiH	577	36	26	6	-	-	-	-
Terorizam	-	-	1	-	-	-	-	-
Čovječnosti i međunarodnog prava	1	3	3	4	-	-	-	-
Ustavnog poretka	-	7	1	1	3	1	-	-

OPTUŽENE PUNOLJETNE I MALOLJETNE OSOBE PREMA VRSTI ODLUKE

Vrsta odluke	Punoljetne osobe		Vrsta odluke	Maloljetne osobe	
	2006	2007		2006	2007
UKUPNO	2.159	1.737	UKUPNO	254	287
Proglašene odgovornim	1.793	1.471	Obustavljen postupak	222	232
Odbačenih privatnih tužbi	1	-	pred vijećem		
Obustavljen postupak	205	121	Izrečena mjera	4	-
Oslobodene od optužbe	85	67	sigurnosti		
Optužba odbijena	74	69	Izrečena sankcija	28	55
Mjere sigurnosti	1	9			